

REFERAT Børn- og Ungeudvalget 2018-2021 d. 25-06-2019

Mødedato Tirsdag d. 25. juni 2019 kl. 13:00

Mødested Rådhuset, lokale 224, 2. sal

Indholdsfortegnelse

Børn- og Ungeudvalgets budgetbidrag Budget 2020.....	3
Dispensation fra lovændring om bedre fordeling i daginstitutioner.....	12
Plan for økonomisk balance i Familie & Velfærd.....	21
Drøftelse af indsatser for børn og unge, der er vokset op i hjem med alkohol- eller stofmisbrug.....	29
Ny institutionsstruktur i Vollsmose.....	34
Obligatoriske læringstilbud.....	50
Tilsyn på dagtilbudsområdet.....	53
Kapacitetsplanlægning på dagtilbudsområdet.....	58
Den sammenhængende kommunale ungeindsats.....	66
Årlig status på tværgående projekter i Sammenhængende Borgerforløb.....	68
Aktuelle sager.....	71

Punkt 1: Børn- og Ungeudvalgets budgetbidrag Budget 2020

00.30.00-G01-2-19

Resume

I forbindelse med Økonomiudvalgets rammeudmelding for Budget 2020, blev udvalgenes rammer fastlagt og der blev bestilt forskellige bidrag fra udvalgene.

Børn- og Ungeudvalget skal i denne sag beslutte Børn- og Ungeudvalgets budgetbidrag til Budget 2020, sagen vil herefter indgå i drøftelserne af Økonomiudvalgets budgetforslag for 2020.

Udvalgets budgetbidrag består af følgende:

1. Beskrivelse af Børn- og Ungeudvalgets andel af:
 - 1a Effektiviseringskravet på 0,5 pct. af servicerammen til Budget 2020
 - 1b Administrationsbesparelsen på 60 mio. kr. til Budget 2020
 - 1c Øvrige omprioriteringer til velfærd på 140 mio. kr. til Budget 2020
2. Udvalgets budgettal og bemærkninger
3. Forslag til anlægsønsker

I sagsfremstillingen vil de enkelte bidrag blive beskrevet nærmere.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at Børn- og Ungeudvalget beslutter udvalgets budgetbidrag. Udvalget bedes beslutte:

1. Beskrivelsen af, hvordan udvalget realiserer effektiviseringskravet på 14,0 mio. kr. kr. i 2020 og frem, jf. bilag 1.
2. Beskrivelsen af, hvordan udvalget realiserer administrationsbesparelsen på 8,1 mio. kr. i 2020 og frem, jf. bilag 1.
3. Beskrivelsen af, hvordan udvalget realiserer øvrige omprioriteringer til velfærd på 6,1 kr. i 2020 og frem jf. bilag 1.
4. Udvalgets budgettal og bemærkninger, jf. bilag 2.

5. Forslag samt prioritering til anlægsønsker, som indarbejdes i "Indblik - Anlæg", jf. bilag 3.

Beslutning

Rådmand Susanne Crawley Larsen (B) fremsætter følgende ændringsforslag til nedenstående elementer i forvaltningens indstilling:

”Følgende ønskes helt undtaget for besparelser:

E15: Bedre screening ifm. skoleudsættelser

E17: Effektiv brug af tjenestebiler i CIBU

A9: Administrative fællesskaber på skoleområdet

Ø3: Reduktion af medarbejdere i Tværfaglig Sundhed og Forebyggelse

Der er desuden et ønske om at reducere den af forvaltningen foreslåede besparelse, så besparelserne reduceres til det nedenfor anførte:

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Regulering af tilskud til Odensebørn i specialskoler/specialtilbuddenes SFO og klub (E9)	0,742	1,78	1,78	1,78
Tilpasning af åbningstider i børnehuse (E4)*	1,5	1,5	1,5	1,5
Daglige pædagogiske ledere - lokale løsninger (A5)	0,1	0,1	0,1	0,1
Reduktion af tilskud til foreningen 'Opad' (Ø1)	0,3	0,3	0,3	0,3

* Denne reducerede besparelse ønskes med den tilføjelse, at udvalget på et kommende møde vil blive præsenteret for en sag vedrørende 'intelligente åbningstider'.

De reducerede besparelser ønskes finansieret ved at tillægge nedenstående besparelser:

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Ændring af børnehusenes personalesammensætning (E8)	0,75	0,75	0,75	0,75

Nedjustering af centrale budgetter i Dagtilbud (E18)	0,25	0,25	0,25	0,25
Skolehave Sct. Hans (Ny)	0,073	0,073	0,073	0,073
Kommunikation (A1)	0,3	0,3	0,3	0,3
Politisk og administrativt styringsunivers (A15)	0,2	0,2	0,2	0,2
Tilpasning af midler til kompetenceudvikling (E19)	0,25	0,25	0,25	0,25
Generel tilbageholdenhed (E20)	1,028	0	0	0
Bortfald af husassistenter (Ø6 – oprindeligt katalog)	0,6	0,6	0,6	0,6
Medarbejderreduktion i SSP (Ny)	0,5	0,5	0,5	0,5
Effektiviseringer til lokal udmøntning - via fokus på kerneopgaven og optimering af lokale arbejdsprocesser (Ny)	2,860	2,860	2,860	2,860

"

Venstre (Marlene Ambo-Rasmussen) stiller følgende ændringsforslag til nedenstående elementer i forvaltningens indstilling:

"Følgende ønskes helt undtaget for besparelser:

E15: Bedre screening ifm. skoleudsættelser

E17: Effektiv brug af tjenestebiler i CIBU

A9: Administrative fællesskaber på skoleområdet

Ø3: Reduktion af medarbejdere i Tværfaglig Sundhed og Forebyggelse

Der er desuden et ønske om at reducere den af forvaltningen foreslåede besparelse, så besparelserne reduceres til det nedenfor anførte:

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Regulering af tilskud til Odensebørn i specialskoler/specialtilbuddenes SFO og klub (E9)	0,742	1,78	1,78	1,78
Tilpasning af åbningstider i børnehuse (E4)*	1,5	1,5	1,5	1,5

Daglige pædagogiske ledere - lokale løsninger (A5)	0,1	0,1	0,1	0,1
Reduktion af tilskud til foreningen 'Opad' (Ø1)	0,3	0,3	0,3	0,3

* Denne reducerede besparelse ønskes med den tilføjelse, at udvalget på et kommende møde vil blive præsenteret for en sag vedrørende 'intelligente åbningstider'.

De reducerede besparelser ønskes finansieret ved at tillægge nedenstående besparelser:

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Ændring af børnehusenes personalesammensætning (E8)	0,75	0,75	0,75	0,75
Nedjustering af centrale budgetter i Dagtilbud (E18)	0,25	0,25	0,25	0,25
Skolehave Sct. Hans (Ny)	0,073	0,073	0,073	0,073
Kommunikation (A1)	0,3	0,3	0,3	0,3
Politisk og administrativt styringsunivers (A15)	0,2	0,2	0,2	0,2
Tilpasning af midler til kompetenceudvikling (E19)	0,25	0,25	0,25	0,25
Generel tilbageholdenhed (E20)	1,028	0	0	0
Bortfald af husassistenter (Ø6 – oprindeligt katalog)	0,6	0,6	0,6	0,6
Medarbejderreduktion i SSP (Ny)	0,5	0,5	0,5	0,5

Det manglende beløb på 2,860 mio. kr. ønsker Venstre at finansiere via reduceret pris- og lønfremskrivning. Dette beløb vil Venstre dog løfte ud af udvalgets besparelse ved den endelige budgetvedtagelse via hel eller delvis anvendelse af følgende muligheder: Stop for opsparing til letbane etape 2 ref. Venstres stemmeafgivelse på økonomiudvalgsmødet 20/2 punkt 13, tilbagekøb såfremt Regeringen bidrager med midler, der kan anvendes til demografiudfordringen i KL-aftalen og en reduktion af den samlede besparelse svarende til det faktiske pt kendte demografibehov til og med 2023 ref. Venstres stemmeafgivelse på økonomiudvalgsmødet den 29/5 punkt 11.”

Rådmand Susanne Crawley Larsen (B) og udvalgsmedlemmerne Keld Hansen (A), Hjalte Daniel Hansen (A), Abdirashid Abdi (Å) stemmer imod ændringsforslaget fra Venstre. Udvalgsmedlem Marlene Ambo-Rasmussen (V) stemmer for. Venstres forslag er forkastet.

Beslutning

Ændringsforslag fra Rådmand Susanne Crawley Larsen er godkendt.

Udvalgsmedlem Mark Grossmann deltog under udvalgets drøftelse og forhandling af punktet, men forlod mødet før den afsluttende afstemning.

Udvalgsmedlem Pernille Bendixen deltog ikke i behandlingen af punktet.

Sagsfremstilling

Børn- og Ungeudvalget skal med denne sag beslutte udvalgets budgetbidrag til Budget 2020, som herefter vil indgå i drøftelserne om Økonomiudvalgets budgetforslag.

Udvalgets budgetbidrag består af:

- Effektiviseringsstrategien -13,98 mio. kr. (Bilag 1)
- Omprioritering til Velfærd /Administrationsreduktioner -8,05 mio. kr. (Bilag 1)
- Øvrige Omprioritering til velfærd - 6,10 mio. kr. (Bilag 1)
- Udvalgets budgettal og bemærkninger (bilag 2)

- Forslag til anlægsønsker (bilag 3)

1. Beskrivelse af Børn- og Ungeudvalgets andel af effektiviseringsstrategien og Omprioritering til Velfærd

1a Effektiviseringsstrategi

I Budget 2019 blev det besluttet, at Odense Kommune skal arbejde mere proaktivt med effektiviseringer, og at der fra 2020 skal arbejdes med en mere langsigtet effektiviseringsstrategi.

Effektiviseringsstrategien skal sikre økonomiske midler til realiseringen af Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet samt skabe økonomisk råderum til nye såvel som eksisterende politiske prioriteringer. Effektiviseringerne skal som minimum frigive et årligt økonomisk råderum på 0,5 pct. Børn- og Ungeforvaltningens andel af den samlede effektiviseringsstrategi på i alt 36,67 mio kr. ligger på 13,98 mio. kr. Der arbejdes i Børn- og Ungeforvaltningens effektiviseringsstrategi 2020 med en række temaer for effektiviseringer, herunder automatisering, harmonisering, organisering og sammenhæng samt bedre udnyttelse af medarbejderressourcer. En nærmere beskrivelse af forslag til udmøntning effektiviseringsstrategien ses i bilag 1 s. 3

1b Administrationsreduktioner (Omprioritering til Velfærd)

I omprioriteringen fra administration til velfærd på i alt 60 mio. kr., skal Børn- og Ungeudvalget finde 8,05 mio. kr. fra 2020 og frem. Omprioriteringen skal så vidt muligt "skåne" ledige, børn, unge, ældre og mennesker med handicap mest muligt, jf. Økonomiudvalgets beslutning fra rammeudmeldingssagen.

Børn- og Ungeforvaltningens andel af administrationsreduktionerne, fordeler sig på følgende områder:

- Ledelsesspænd og ledelsesunderstøttelse
- Økonomi-området
- Kommunikation
- MED-systemet
- Politiske og administrative styringsunivers
- §17 stk. 4 udvalg og Grønne Råd
- Særligt fagforvaltninger

Et nærmere beskrivelse af forslag til udmøntning af Administrationsreduktioner ses i bilag 1 s. 23

1c Øvrige reduktioner (Omprioritering til Velfærd)

I forbindelse med Omprioritering til Velfærd, på i alt 140 mio. kr., blev det besluttet at Børn- og Ungeforvaltningen skal finde 6,10 mio. kr. fra 2020 og frem.

Genstandsfelterne for Børn- og Ungeudvalgets reduktioner er følgende:

- Facility management
- Reduceret prisfremskrivning
- Kan- og skal opgaver inkl. puljer og tilskud.

Et nærmere beskrivelse af forslag til udmøntning af Øvrige reduktioner ses i bilag 1 s. 38

Nedenstående tabel 1 viser en oversigt over finansieringsforslag ifm. effektiviseringsstrategien og Omprioritering til Velfærd. I bilag 1 er de enkelte forslag nærmere beskrevet med: En kort beskrivelse, budgetbeløb, effektiviserinstilgang samt konsekvensbeskrivelse. Bilaget er blevet opdateret med effektiviserings-, besparelses- og omprioriteringstiltag efter Børn- og Ungeudvalgsmødet den 4/6 2019.

Tabel 1: Effektiviserings-, besparelses- og omprioriteringstiltag

	1.000 kr. - 2020-priser	2020	2021	2022	2023
Effektivisering krævet på 0,5% (13,9 mio. kr.):					
E1	Automatisering af administrative opgaver	798	798	798	798
E2	Automatisering og standardisering af økonomiprocesser	84	84	84	84
E3	Standardisering af kontrakter i Familie og Velfærd	350	350	350	350
E4	Tipning af åbningssteder i børnehuse	2.100	2.100	2.100	2.100
E5	Udfasning af aldersreduktion	500	1.000	1.500	1.900
E6	Effektivisering af centraladministration	245	245	245	245
E7	Besparelse på bærgående	93	93	93	93
E8	Ændring af børnehuses personale sammensætning	1.000	1.000	1.000	1.000
E9	Regulering af tilskud til Odensebørn i specialskoler/specialtilbudenes SFO og klub	1.483	3.580	3.580	3.580
E10	Ensatet budgetfordeling til børnehuse (Forhåndstilfælde Vollsmose)	635	635	635	635
E11	Ensatet budgetfordeling til skolerne (fældagskole)	593	1.424	1.424	1.424
E12	Centralisering af administration i SSP (I)	366	366	366	366
E13	Effektivisering af arbejdsopgaver på to matrikler	579	579	579	579
E14	Forhøjelse af egenbetaling til TB& Mandag	104	104	104	104
E15	Bedre screening af skoleudsættelser	550	550	550	550
E16	Reorganisering af MED-systemet	798	798	798	798
E17	Effektivisering af tjenestebiler i CIBU	120	120	120	120
E18	Nedjustering af centrale budgetter i Dagtilbud	1.000	1.000	1.000	1.000
E19	Tipning af midler til kompetenceudvikling	1.000	1.000	1.000	1.000
E20	Generel tilbageholdenhed	1.591	0	0	0
	I alt	13.987	15.884	16.384	16.704
Administrationsreduktioner – andel af 60 mio. kr. (8 mio. kr.):					
A1	Kommunikation	600	600	600	600
A2	Effektivisering af administrative funktioner i UngOdense	500	750	750	750
A3	Justering af ledelsesspænd og administrationsfunktioner på dagtilbudsområdet	800	800	800	800
A4	Ledelse og administration - Platanhaven	300	300	300	300
A5	Daglige pædagogiske ledere - lokale løsninger	600	600	600	600
A6	MED-organisering	600	600	600	600
A7	§17.4 udvalgt	100	100	100	100
A8	Automatisering og effektivisering af økonomiopgaver	400	400	400	400
A9	Administrative fællesskaber på skoleområdet	2.100	2.100	2.100	2.100
A10	Sammenlægning af administrative funktioner i dagplejen, pladsarrangeringen og forældrebetalingen	400	400	400	400
A11	Centralisering af administrative funktioner i Specialpædagogisk rådgivning og Børneterapien	400	400	400	400
A12	Centralisering af administration i SSP (II)	200	200	200	200
A13	Optimering af sekretariatsfunktioner vedr. Tærfaglig Sundhed og Forebyggelse	400	400	400	400
A14	Administrative opgaver i Tandplejen	200	200	200	200
A15	Politisk og administrativ styringsunivers	500	500	500	500
	I alt	8.100	8.350	8.350	8.350
Øvrige reduktioner – andel af 140 mio. kr. (6,1 mio. kr.):					
Ø1	Reduktion af tilskud til foreningen 'Opad'	1.500	1.500	1.500	1.500
Ø2	Reduktion af medarbejdere i Familie og Velfærd afdelingen	1.500	1.500	1.500	1.500
Ø3	Reduktion af medarbejdere i Tærfaglig Sundhed og Forebyggelse	1.000	1.000	1.000	1.000
Ø4	Reduceret prisfremskrivning	1.100	1.100	1.100	1.100
Ø5	Facility management	1.000	1.000	1.000	1.000
	I alt	6.100	6.100	6.100	6.100
	Totalt	28.187	30.254	30.754	31.154

Note. "+"=udgift, "-"=indtægt

Forvaltningens forslag som er udgået

Børn- og Ungeforvaltningen har på et overordnet niveau i drøftelsessagen den 21/5 2019 og ekstraordinært møde den 27/5 2019 gennemgået mulige forslag der kan tilvejebringe finansiering af de samlede udfordringer beskrevet i rammeudmeldingen. Børn- og Ungeudvalget har drøftet forvaltningens bruttoliste og i forbindelse hermed er nedenstående forslag udgået. Således er forslagene i det nedenstående ikke længere en del af forvaltningens indstilling i nærværende sag.

- Bortfald af Husassistenter
- Bortfald af håndsækning til vuggestuer
- Bortfald af tilskud til fri- og privatskoler forårs-SFO
- Bortfald af tilskud til 'Haver til Maver'
- Bortfald af tilskud til skolehaver
- Bortfald af tilskud til Fodboldskolen og værestedet Aktiv Klub
- Forøgelse af lærernes undervisningstid
- Nedlæggelse af sportsklasser på Hjalleskolen og Provstegårdskolen
- Reduktion af borgerrettede udgifter i CIBU

2. Udvalgets budgettal og bemærkninger

Børn- og Ungeudvalgets budgetbidrag indledes med en beskrivelse af forvaltningens særlige fokusområder samt udfordringer, herunder arbejdet med Børnene i Robotbyen, Vollsmose, Sammenhængende Borgerforløb, Effektiviseringsstrategien, Omprioritering til Velfærd mm. I den anden del af budgetbidraget, præsenteres Børn- og Ungeforvaltningens budgetområder for områderne Skole, Dagtilbud, Sundhed & Forebyggelse og Familie & Velfærd, samt anlæg.

Børn- og Ungeudvalget har i 2020 et driftsbudget på service på 3.056 mio. kr. og et driftsbudget på særlige driftsområder på -0,9 mio. kr., samt et budget til anlæg på 2 mio. kr.

Børn- og Ungeudvalgets område omfatter skoler, dagtilbud, sundhed- og forebyggelsestiltag, specialiserede socialindsatser til børn og unge samt en central forvaltning. Medarbejderne i Børn- og Ungeforvaltningen arbejder hver dag for at skabe et gode børn- og ungeliv i Odense Kommune. Børn- og Ungeforvaltningens fokus er både, hvordan børnene og de unge har det i dag, og hvordan de klædes på til at træde ind i og skabe fremtiden.

I bilag 2 ses den samlede beskrivelse af Børn- og Ungeudvalgets budgettal og bemærkninger.

3. Forslag til anlægsønsker fra Børn- og Ungeudvalget til Indblik - Anlæg

Som en del af budgetbidraget er Børn- og Ungeudvalget blevet bedt om, at komme med forslag til kommende anlægsønsker. Anlægsønskerne vil blive indarbejdet i en opdateret udgave af Indblik - Anlæg, som herefter vil indgå i den videre politiske drøftelse og forhandlinger om Budget 2020. Indblik - Anlæg indeholder både beskrivelser af eksisterende anlæg og forslag til anlægsønsker.

I nedenstående tabel er Børn- og Ungeudvalgets forslag samt prioritering til anlægsønsker fordelt på kategorierne "Understøttelse af de 8 Odense mål" og "Vedligeholdelse og bevarelse af fysiske rammer". I vedlagte bilag 3 findes en beskrivelse af de enkelte anlægsønsker.

Tabel 2: Forslag til anlægsønsker

Budget i 1.000 kr.	2020	2021	2022	2023	Prioritet
Vedligeholdelse og bevarelse af fysiske rammer					
Fremtidens skole og dagtilbud - version 2	30.000	30.000	30.000	25.000	1
Hverdagens rammer - Lult til Læring	10.000	20.000	20.000	25.000	1
Nyt Pårup Børnehus	1.800	23.500	0	0	1
SFO2 (Sct. Hans og Munkebjerg)	5.000	17.000	0	0	1
Nyetablering af køkkenerne i Dagtilbud	1.000	1.000	1.000	1.000	2
Udvidelse i Center for Tandpleje	820	0	0	0	2
Understøttelse af de 8 Odense mål					
Flere børn og nye børnehuse*	13.000	32.000	22.000	0	
Grøjbanken	2.000	0	0	0	
Udbygning af Enghavskolen	12.000	7.000	0	0	

* Skal ses i sammenhæng med Dagtilbudsstruktur og Vollsmoseplan

Børn- og Ungeudvalgets samlede bidrag fordelt på styringsområder fremgår af nedenstående tabel.

1.000 kr. - 2020-priser økonomisk styringsområde:	2020	2021	2022	2023
Service	28.187	29.254	29.754	30.154
Total	28.187	29.254	29.754	30.154

Bilag

Bilag 1 Udvalgets andel af effektiviseringskrav og omprioriteringer til velfærd

Bilag 2 Udvalgets budgettal og bemærkninger

Bilag 3 Anlægsønsker budget 2020

Bilag 4 Forvaltningsudvalgets bemærkninger budgetbidrag 2020

Bilag 5 OPAD

Bilag 6 Handicaprådets høringssvar til budget 2020

Punkt 2: Dispensation fra lovændring om bedre fordeling i daginstitutioner

28.00.00-A00-7-18

Resume

Den 13/12 2018 vedtog Folketinget lovændringer i Dagtilbudsloven med baggrund i Regeringens strategi "Ét Danmark uden parallelsamfund - Ingen ghettoer i 2030".

Med lovændringen indføres regler, som skal sikre en bedre fordeling af børn fra udsatte boligområder i daginstitutioner, således at børn fra udsatte og ikke-udsatte boligområder går i dagtilbud sammen. Til lovændringen hører også en regel om anvisning af daginstitutionspladser i udsatte boligområder. Kravet om bedre fordeling i daginstitutioner får anvendelse den 1/1 2020.

Det er muligt at søge dispensation fra reglerne for udvalgte børnehuse, hvis særlige forhold vanskeliggør, at børnehuset kan leve op til lovgivningen pr. 1/1 2020. Dispensationen skal søges senest den 1/10 2019, hvis den skal have virkning fra 1/1 2020, da Børne- og Socialministeriet har op til 3 måneders behandlingstid.

På udvalgs møde den 22/1 2019 drøftede Børn- og Ungeudvalget muligheden af at søge dispensation. Siden januar har udvalget haft en række temadrøftelser om transformationen af Vollsmose med udgangspunkt i Den sidste Vollsmoseplan. Temadrøftelserne har givet en politisk indikation på, hvilke indsatser der kan iværksættes i området, og dermed også hvilke forhold og milepæle der kan søges dispensation på baggrund af, samt hvilke børnehuse det er relevant at ansøge på vegne af. På udvalgs møde den 4/6 2019 drøftede Børn- og Ungeudvalget igen muligheden for at søge dispensation, med det forbehold, at det først senere beslattes i hvilket omfang dispensationen skal anvendes.

Med denne sag indstiller Børn- og Ungeforvaltningen, at udvalget godkender at der søges dispensation fra:

- Reglen om bedre fordeling på vegne af 10 børnehuse
- Reglen om anvisning af plads i et udsat boligområde

Der ansøges om en dispensationsperiode på 5 år, som er den periode ministeriet lægger op til i bekendtgørelsen.

Dispensationerne vil ikke få betydning for børn, der i dag er indskrevet i dagtilbud. De vil betyde noget for anvisningen af nyoptagne børn, primært i områderne omkring Vollsmose og Korsløkkeparken. Men det kan ikke udelukkes, at det også vil få betydning for anvisning af børn i resten af Odense.

Før dispensationerne vil blive taget i brug, vil anvendelsen af dem blive fremlagt som en beslutningssag for Børn- og Ungeudvalget.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget godkender, at Børn- og Ungeforvaltningen ansøger om:

1. Dispensation fra lov om bedre fordeling i daginstitutioner.

Loven medfører, at der maksimalt må nyoptages 30 % børn fra udsatte boligområder i en daginstitution på et kalenderår.

2. Dispensation fra reglen om anvisning af dagtilbudsplads i et udsat boligområde.

Reglen betyder, at hvis kommunerne vil anvise børn, som har bopæl uden for udsatte boligområder, plads i daginstitution beliggende i et udsat boligområde, skal børnene samtidig tilbydes en plads i en anden daginstitution, som ikke er beliggende i et udsat boligområde.

3. Dispensation for en periode på 5 år fra den 1/1 2020 - den 31/12 2024.

Beslutning

Rådmand Susanne Crawley Larsen (B) foreslår følgende tilføjelse til forvaltningens indstillingspunkt 2:

”Før denne dispensationsmulighed kan bringes i anvendelse af forvaltningen, skal det besluttes i Børn- og Ungeudvalget”.

Rådmand Susanne Crawley Larsen (B) og udvalgsmedlemmerne Keld Hansen (A), Hjalte Daniel Hansen (A), Abdirashid Abdi (Å) stemmer for forvaltningens indstilling med den foreslåede tilføjelse.

Udvalgsmedlem Marlene Ambo-Rasmussen (V) stemmer for indstillingspunkt 1 og 3, men stemmer imod indstillingspunkt 2.

Børn- og Ungeudvalget godkender indstillingen med tilføjelse.

Udvalgsmedlemmerne Pernille Bendixen og Mark Grossmann deltog ikke i behandlingen af punktet.

Sagsfremstilling

Baggrund

Folketinget vedtog den 13/12 2018 lovændringer til dagtilbudsloven. De omhandler bl.a. bedre fordeling i daginstitutioner og regel om anvisning af plads i udsatte boligområder. Disse lovændringerne har baggrund i Regeringens strategi "Ét Danmark uden parallelsamfund - Ingen ghettoer i 2030". Kravene i lovændringen om bedre fordeling i daginstitutioner får anvendelse fra den 1/1 2020.

Børne- og Socialministeriet har i forbindelse med lovændringen offentliggjort Bekendtgørelse om dagtilbud nr. 1633, hvori det fremgår, at ministeriet efter ansøgning fra kommunalbestyrelsen kan give en daginstitution dispensation fra dagtilbudslovens ændringer om bedre fordeling og anvisning af plads i et udsat boligområde, hvis der foreligger helt

særlige forhold, som vanskeliggør, at daginstitutionen kan leve op til lovgivningen pr. 1/1 2020. Dispensation kan søges på vegne af en eller flere daginstitutioner.

Der skal ansøges om dispensation senest den 1/10 2019, hvis den skal have virkning fra 1/1 2020, da Børne- og Socialministeriet har op til 3 måneders behandlingstid.

Børn- og Ungeudvalget blev på udvalgsmødet den 22/1 2019 præsenteret for lovændringer i dagtilbudsloven og drøftede perspektiver i at ansøge om dispensation. Siden januar har udvalget haft en række temadrøftelser om transformationen af Vollsmose med udgangspunkt i Den sidste Vollsmoseplan. Temadrøftelserne har givet en indikation på, hvilke indsatser der kan iværksættes i området, og dermed også hvilke forhold og milepæle, der kan søges dispensation på baggrund af, samt hvilke børnehuse det er relevant at ansøge på vegne af. På udvalgsmøde den 4/6 2019 drøftede Børn- og Ungeudvalget mulighed for at søge dispensation, med det forbehold, at det først senere beslutes i hvilket omfang dispensationen skal anvendes. Beslutning om anvendelse vil blive fremlagt for Børn- og Ungeudvalget før dispensationerne tages i brug.

Der søges for en dispensationsperiode på 5 år, som er den periode ministeriet lægger op til i bekendtgørelsen. Dispensationen kan gives for en længere periode, såfremt der er særlige forhold, der kan begrunde en længere dispensationsperiode.

Det er muligt at ændre i ansøgningen eller ansøge om en ny dispensation, hvis der f.eks. sker ændringer i listen over udsatte boligområder i Odense, eller hvis andre eller nye børnehuse etableres og har behov for dispensation i en overgangsperiode.

Konsekvenser ved, at der enten opnås eller ikke opnås dispensation beskrives i denne sag. Det skal understreges, at lovændringerne og evt. dispensationer får indflydelse på anvisningen af børn i hele Odense Kommune.

Bedre fordeling i daginstitutioner

Med lovændringen indføres der en regel om, at der maksimalt må nyoptages 30 % børn fra udsatte boligområder i et børnehus i løbet af et kalenderår. Reglen gælder for både kommunale, selvejende og private daginstitutioner, uanset hvor de er placeret geografisk, dvs. uanset om børnehuse er beliggende i udsatte boligområder eller ej. Reglen gælder ikke for dagpleje.

Formålet med 30/70 % reglen er at sikre, at børn fra udsatte boligområder kommer i dagtilbud, hvor der tales dansk, og hvor der er mulighed for at skabe gode miljøer med fokus på trivsel, læring, dannelse og udvikling.

I dag bliver størstedelen af børnene i Odense passet i deres lokalområde. Der indskrives derfor flest børn fra udsatte boligområder i børnehuse, der er placeret i og omkring Odenses fem udsatte boligområder. Derfor er udfordringen, med at leve op til den nye lovgivning om bedre fordeling, størst i netop disse børnehuse.

I 2018 var der i Odense Kommune 15 kommunale børnehuse, ud af i alt 126 børnehuse, der nyoptog mere end 30 % børn fra udsatte boligområder. Derudover var der en privat daginstitution, ud af 16 private institutioner, som nyoptog mere end 30 % børn fra udsatte boligområder i 2018.

Hvordan kan Odense leve op til lovgivningen, og hvad betyder en dispensation?

I Odense Kommune findes i dag fem udsatte boligområder, jf. Transport-, Bygnings- og Boligministeriets opgørelse fra den 1/12 2018. De fem områder er: Højstrupvej-kvarteret, Solbakken, Kertemindevej-kvarteret/Haverne, Vollsmose og Korsløkkeparken.

Højstrupvej-kvarteret og Solbakken

Højstrupvej-kvarteret og Solbakken er placeret i henholdsvis Bolbro og Rising. Begge områder ligger tæt forbundet med ikke-udsatte boligområder, og der er forholdsvis mange børnehuse i områderne, hvoraf størstedelen pt. ikke er udfordret af 30/70 % reglen. Børn- og Ungeforvaltningen vurderer derfor, at det er muligt at fordele nyoptagne børn fra de udsatte boligområder i overensstemmelse med lovgivningen inden for nærområdet.

Det vurderes ikke nødvendigt at søge om dispensation til børnehuse tilknyttet de to områder.

Kertemindevej-kvarteret/Haverne, Vollsmose og Korsløkkeparken

Kertemindevej-kvarteret, herefter kaldet "Haverne", er et udsat boligområde beliggende i det nordlige Vollsmose. Kvarteret består af Tjørnehaven, Slåenhaven og Hybenhaven.

Det udsatte boligområde Vollsmose, der kategoriseres som en hård ghetto, består af Birkeparken, Bøgeparken, Egeparken, Fyrreparken, Lærkeparken og Granparken.

I Odense dækker navnet Vollsmose over det samlede areal indenfor "firkanten", og da både Vollsmose og Haverne er omfattet af Den sidste Vollsmoseplan, vil de i denne sag være samlet under betegnelsen Vollsmose.

I og omkring Vollsmose findes i dag ni børnehuse, der i 2018 havde et nyoptag af børn fra udsatte boligområder på mellem 73 % og 100 %.

I Korsløkkeparken ligger ét børnehus, der i 2018 nyoptog 100% børn fra udsatte boligområder.

Børnehuse i områderne omkring både Vollsmose og Korsløkkeparken optager på nuværende tidspunkt så stor andel af børn fra udsatte boligområder, at de vil ramme 30/70 % reglen ved yderligere nyoptag af børn fra udsatte boligområder, at det ikke er muligt at fordele børnene fra Vollsmose og Korsløkkeparken i de omkringliggende nærområder.

Børn- og Ungeforvaltningen ansøger om dispensation fra 30/70 % reglen på vegne af de i alt ti børnehuse i Vollsmose og Korsløkkeparken.

Tabellen herunder viser, hvor stor en andel børn bosiddende i et udsat boligområde, børnehuse nyoptog i 2018.

Område	Børnehus	Andel af nyoptagne børn fra udsat boligområde
Korsløkkeparken	Bifrost Børnehus	100,0%
Vollsmose	Atlantis Børnehus	100,0%
Vollsmose	Fyrretræet Børnehus	95,0%

Vollsmose	Verdenshuset Børnehus	94,7%
Vollsmose	Bøgelund Børnehus	94,1%
Syd for Vollsmose	Planteskolen Børnehus	91,7%
Vollsmose	Lærkeparken Børnehus	91,2%
Vollsmose	Slænhaven Børnehus	89,5%
Vollsmose	Granparken Børnehus	82,4%
Øst for Vollsmose	Kildegården Børnehus	73,3%

Bilag 1 viser kort over henholdsvis Vollsmose og Korsløkkeparken samt børnehusenes placering i forhold til de udsatte boligområder.

Hvis der ikke gives dispensation

Som det ses i ovenstående tabel, har de ti dagtilbud en meget høj andel af nyoptagne børn fra udsatte boligområder. Dette kan der ikke ændres på med nuværende metoder i en grad, så kommunen kan efterleve lovgivningen om maksimalt 30 % nyoptagne børn fra udsatte boligområder pr. 1/1 2020. Den store udfordring bliver, at få forældre, der ikke bor i de udsatte boligområder, til at indskrive deres børn i Vollsmoses og Korsløkkeparkens børnehuse.

Børn- og Ungeforvaltningen formoder, at mange forældre fra f.eks. Sct. Hans, Åsum og Centrum, som er områderne tættest på, foretrækker alternativer, såfremt der er mulighed for det. Alternativer kan være et børnehus, der ikke ligger i et udsat boligområde, eller det kan være en privat daginstitution eller anden privat pasning.

Konsekvensen af manglende søgning til børnehuse i Vollsmose og Korsløkkeparken vil være, at børnehuse skal lukke omkring udgangen af 2020. Vollsmoses ni børnehuse har en kapacitet på 572 pladser. Hvis børnehuse lukker bliver det vanskeligt at gøre Vollsmose til et attraktivt område for børnefamilier.

Det vil desuden blive vanskeligt at opretholde pasningsgarantien, hvis så mange pladser nedlægges, uden der oprettes nye. Det er ikke en mulighed at anvise til private institutioner, idet kommunerne ikke anvisningsret til private dagtilbud. Der findes desuden ikke nok private pladser til at passe samtlige børn fra Vollsmose.

Børn- og Ungeforvaltningen vurderer, at Odense Kommune ikke vil kunne efterleve lovgivningen i de pågældende børnehuse, hvis der ikke gives dispensation.

Hvis der gives dispensation

En dispensation vil betyde, at børnehuse kan bevares, også efter 2020, selvom de ikke lever op til 30/70 % reglen. Derved får kommunen mulighed for at ændre børnefordelingen i et realistisk tempo i takt med, at der arbejdes på en ændring i boligmassen, beboersammensætningen og dagtilbuddene i Vollsmose hen over de kommende år.

Odense Byråd har vedtaget udviklingsplaner for, hvordan Vollsmose og Korsløkkeparken skal forandres, så områderne på sigt ikke længere vil blive kategoriseret som udsatte boligområder. Planerne, der refereres til, er "Den sidste Vollsmoseplan", den lovbestemte udviklingsplan om "Fremtiden Vollsmose" og "Boligsocial helhedsplan 2019-2021 Korsløkkeparken og Ejerslykke".

Derudover har Beskæftigelses- og Socialudvalget den 9/4 2019 besluttet at indføre udvidet kombineret boligudlejning i Korsløkkeparken. Ordningen giver mulighed for at afvise boligsøgende, der har modtaget offentlig forsørgelse de sidste seks måneder. Hvilket vil påvirke beboersammensætningen i området.

Jf. udviklingsplanen for Fremtiden Vollsmose og forslag til ny institutionsstruktur skal nogle af børnehuse i Vollsmose efter al sandsynlighed udfases. Med en dispensation får Odense Kommune mulighed for at få indflydelse på, hvorfor og hvornår eventuelle lukninger finder sted. Derudover foreskriver Den sidste Vollsmoseplan, at børnehuse i Vollsmose skal gøres attraktive for resten af byens forældre, og at børnehuse skal have høj pædagogiske kvalitet.

Det vil imidlertid tage tid, før tiltagene i planerne slår igennem, så områderne ikke længere bliver betegnet som ghettoområde eller udsatte boligområder, og i den mellemliggende tid vil det være en fordel, hvis der er velfungerende børnehuse i områderne. Velfungerende og attraktive børnehuse vil bidrage til at opfylde ambitionerne i planerne om at ændre beboersammensætningen, men også til at understøtte de børn og familier, som bliver boende i området, så børnene får de bedste muligheder for at klare sig i skole og videre uddannelse.

Børn- og Ungeforvaltningen vurderer, at en dispensation vil give Odense Kommune mere optimale og realistiske muligheder for, ikke kun at efterleve lovgivningen, men også for at indfri ambitioner og tiltag i de politiske planer for områderne.

Anvisning af pladser i udsatte boligområder

Formålet med denne regel er, at forældre ikke skal påtvinges en plads i et udsat boligområde som deres eneste mulighed.

Reglen dikterer, at hvis kommunen anviser et barn, der ikke bor i et udsat boligområde, en plads i en daginstitution beliggende i et udsat boligområde, så skal kommunen samtidig tilbyde en plads i en anden daginstitution, som ikke er beliggende i et udsat boligområde.

Hvis der ikke gives dispensation

Hvis der ikke gives dispensation for denne regel, vil det formentlig blive en udfordring at få forældre uden for udsatte boligområder til at vælge en plads i et udsat boligområde, i det omfang det kræves for at opfylde den nye lovgivning.

Forældre, som anvises til en plads i et udsat boligområde, vil få pladsen præsenteret sammen med en alternativ plads udenfor et udsat boligområde. De kan derefter vælge

- at takke ja, til pladsen i det udsatte boligområde
- at takke ja til pladsen udenfor det udsatte boligområde
- at takke nej til de to pladser og blive stående på ventelisten til ønskepladsen er ledig. Vælges denne mulighed, kan familien ikke garanteres en plads på et bestemt tidspunkt
- at takke nej til de to pladser og eventuelt vælge alternativ pasning i privat regi.

Forældrene har herved størst mulig indflydelse på, hvor deres barn indskrives, men for kommunen bliver det endnu vanskeligere at opnå målet med en bedre fordeling i børnehuse. Opnår kommunen ikke den lovbestemte fordeling, må

børnehuse forventes at lukke, da loven ikke overholdes.

Hvis der gives dispensation

Hvis der gives dispensation fra reglen, kan forældre, der ikke bor i udsatte boligområder, blive tilbudt plads i et udsat boligområde, uden at der gives et alternativ.

En dispensation fra denne regel vil begrænse forældrenes frie valg i en transformationsperiode, men det vil gøre det muligt at leve op til lovgivningen om bedre fordeling og bevare de pågældende børnehuse, så længe kommunen ønsker det. Når transformationsperioden er overstået, og områderne ikke længere kategoriseres som udsatte, kan børn i højere grad blive anvist til ønskepladser i deres lokalområde.

Forældre, bosiddende udenfor de udsatte boligområder, som anvises til en plads i et udsat boligområde, vil kun få anvist den ene plads. De kan derefter vælge

- at takke ja til pladsen i det udsatte boligområde
- at takke nej til pladsen og blive stående på ventelisten til ønskepladsen er ledig. Vælges denne mulighed, kan familien ikke garanteres en plads på et bestemt tidspunkt
- at takke nej til pladsen og eventuelt vælge alternativ pasning i privat regi.

Ansøgning om dispensation fra Odense Kommune

Hvis Børn- og Ungeudvalget på udvalgmødet den 25/6 beslutter at søge dispensation, vil Børn- og Ungeforvaltningen udarbejde en ansøgning, der sendes til Børne- og Socialministeriet hurtigst muligt derefter.

Når der ansøges om dispensation, skal det i ansøgningen forklares, hvordan kommunen vil arbejde på at leve op til lovgivningen ved dispansationsperiodens udgang i 2024. Derudover skal der fastsættes milepæle, der undervejs viser en udvikling i den ønskede retning. Resultaterne skal indsendes i en statusrapport til Børne- og Socialministeriet hvert andet år.

I det følgende præsenterer forvaltningen de væsentligste pointer, der vil fremgå i ansøgningen.

Dispansationsperiode

Der søges dispensation for en periode på 5 år fra 1/1 2020 – 31/12 2024.

Forhold der gør det vanskeligt at følge reglerne

Børne- og Socialministeriet har fastsat kriterier, som skal være opfyldt for, at der kan gives dispensation. Det drejer sig om, at der skal være særlige forhold til stede, der vanskeliggør, eller gør det særligt uhensigtsmæssigt at følge de nye reglerne i dagtilbudsloven. Særlige forhold handler f.eks. om områdets beliggende og størrelse, men det handler også om, hvorvidt kommunen har en plan om tiltag, som forventes at betyde, at man efter en årrække vil kunne leve op til reglen om bedre fordeling. Derudover kan der være øvrige forhold, som vanskeliggør, eller gør det særligt uhensigtsmæssigt for daginstitutioner at følge reglerne.

Vollsmose dækker geografisk set over et meget stort areal, med et indbyggertal, der er større end mange danske byer f.eks. Fåborg. Vollsmose ligger isoleret og afgrænset fra resten af Odense og har ni børnehuse tilknyttet. Børnehuse er beliggende inde i selve beboelsesområdet, hvilket gør dem mindre tilgængelige for forældre, som er bosiddende uden for området.

Børnehuset Bifrost er placeret centralt i Korsløkkeparken. Det ligger isoleret fra Odenses øvrige områder, da det er omkranset af Korsløkkeparkens store boligblokke. Hvilket også gør det mindre tilgængeligt for familier uden for bebyggelsen.

Endelig er der det forhold, at det nuværende optag i børnehuse af børn fra udsatte boligområder er meget højt, og langt over de maksimalt 30 %. Det i sig selv vanskeliggør muligheden for at følge reglerne i lovgivningen.

Vollsmose

Den del af ansøgningen, der vedrører de ni børnehuse beliggende i og omkring Vollsmose, tager afsæt i Den sidste Vollsmoseplan, herunder udkast til ny institutionsstruktur og den lovbestemte udviklingsplan for Fremtidens Vollsmose.

Forvaltningen er opmærksom på, at udviklingsplanen udelukkende omfatter de fem børnehuse, der er beliggende i den hårde ghetto Vollsmose, haverne medregnes ikke, og at Den sidste Vollsmoseplan udelukkende omfatter de syv børnehuse, der ligger indenfor ”firkanten” Vollsmose - her medregnes haverne.

De to børnehuse, der ligger udenfor Vollsmosefirkanten, har et nyoptag fra udsatte boligområder på niveau med de øvrige. De er desuden geografisk placeret i et ligeså isoleret område fra resten af byen, som børnehuse indenfor firkanten. Dermed argumenteres der i ansøgningen for, at fordelingen af børn i de to børnehuse vil blive påvirket af udmøntningen af planerne.

Korsløkkeparken

Den del af ansøgningen, der vedrører Børnehuset Bifrost i Korsløkkeparken, tager afsæt i ”Boligsocial helhedsplan 2019-2021, Korsløkkeparken og Ejerslykke”. Kommunen vil formentlig fremlægge en opfølgende helhedsplan, hvis ikke den nuværende plan er opfyldt i 2021.

Derudover har Beskæftigelses- og Socialudvalget den 9/4 2019 besluttet at indføre udvidet kombineret boligudlejning i Korsløkkeparken. Ordningen giver mulighed for at afvise boligsøgende, der har modtaget offentlig forsørgelse de sidste seks måneder.

Arbejdet i dispensationsperioden

I løbet af dispensationsperioden vil Odense kommune i samarbejde med lokale samarbejdspartnere, som f.eks. boligselskaberne, arbejde på at få Vollsmose og Korsløkkeparken fjernet fra listen over udsatte boligområder.

I Vollsmose vil arbejdet med udviklingsplanen og Den sidste Vollsmoseplan, herunder en ny institutionsstruktur, have stor indflydelse på, hvor Odenses børn indskrives i dagtilbud, og dermed også på hvorvidt kommunen lever op til lovgivningen. Udover transformationen af Vollsmose, vil der i dispensationsperioden også være fokus på at tiltrække flere forældre, der ikke bor i Vollsmose ved eventuelt at etablere flere vuggestuepladser. En anden mulighed for bedre fordeling kan være at etablere flere pladser i andre dele af byen, som kan benyttes af børnehavebørn fra Vollsmose.

I Korsløkkeparken er der iværksat tiltag såsom en kriminalpræventiv indsats, understøttelse af uddannelse og beskæftigelse samt familiekurser, der skal skærpe et forældreansvar i området. Sammen med beslutningen om kombineret

boligudlejning, er det planen, at tiltagene vil være med til at fjerne Korsløkkeparken fra listen over udsatte boligområder på sigt.

Tiltag for børnene i dispensationsperioden

Kommunen skal have iværksat eller have konkrete planer om at iværksætte tiltag i dispensationsperioden med henblik på at fremme børnenes dansksproglige kompetencer og øvrig generelle læring samt modvirke, at børnene vokser op i parallelsamfund.

Under Børn- og Ungeudvalget temadrøftelse om dagtilbudsområdet i Vollsmose blev der fremlagt forskellige igangværende indsatser omkring sprog og høj kvalitet, som er tiltag, der vil fremme børnenes læring og kompetencer. Det drejer sig bl.a. om systematisk og målrettet sprogstimulering, tidlig indsats til børn med særlige sprogudfordringer, arbejdet med dannelse samt vejledning og rådgivning til forældrene.

Dertil kommer yderligere tiltag, som Børn- og Ungeudvalget vælger at prioritere i den fælles plan for børne- og ungeområdet.

Milepæle

I ansøgningen skal der beskrives milepæle for, hvordan kommunen vil følge op i statusrapporter i henholdsvis 2022 og 2024.

I Vollsmose vil milepælene omhandle tiltagene i udviklingsplanen og Den sidste Vollsmoseplan, særligt den nye institutionsstruktur. Der vil blive gjort status på, hvorvidt og hvordan planerne for transformationen og strukturen følges.

I Korsløkkeparken vil milepælene omhandle ambitionerne og målene i den boligsociale helhedsplan.

Endelig vil en milepæl være forældrefordelingen i hvert enkelt børnehus både i Korsløkkeparken og i Vollsmose. Data trækkes på de samme parametre, der afgør hvorvidt et boligområde er udsat. Selvom beboersammensætningen i et udsat boligområde ændrer sig, vil beboerne i området, og dermed også de ressourcestærke nuværende og kommende beboere, tælle med i statistikken, som værende bosat i et udsat boligområde, indtil området ikke længere er på listen over udsatte boligområder. Ved at se på data for børnehusets forældre, kan transformationen følges i det enkelte børnehus.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommunes kassebeholdning.

Bilag

Kort over Vollsmose og Korsløkkeparken

Punkt 3: Plan for økonomisk balance i Familie & Velfærd

00.01.00-S00-3-19

Resume

Børn- og Ungeudvalget blev 5/3 2019 præsenteret for regnskabsresultatet for Familie- og Velfærdsafdelingen for 2018. Regnskabet viste et merforbrug på 22,6 mio. kroner. Derfor blev der udarbejdet en plan for økonomisk balance i Familie og Velfærdsafdelingen (efterfølgende benævnt PØB1), som Børn- og Ungeudvalget blev præsenteret for på udvalgsmøde 26/3 2019.

På udvalgsmødet den 26/3 blev det samtidig adresseret, at Familie- og Velfærdsafdelingen forventede en budgetmæssig ubalance i 2019, disse udfordringer er adresseret i PØB1. Det blev på udvalgsmødet aftalt, at såfremt der i løbet af året opstod yderligere udfordringer, så skulle forvaltningen fremlægge disse for udvalget.

De økonomiske udfordringer er siden sagen af den 26/3 udviklet sig ugunstigt, hvorfor forvaltningen med denne sag ønsker at orientere om økonomiske udfordringer i Familie- og Velfærdsafdelingen samt give oplæg til drøftelse heraf.

Sagen har til formål at give en status på nuværende økonomiske udfordringer i Familie- og Velfærdsafdelingen samt være oplæg til drøftelse omkring eventuelle fremtidige justeringer af serviceniveauet, der skal igangsættes for at genoprette afdelingens økonomi. Formålet er at udarbejde en udvidet plan for økonomisk balance i Familie- og Velfærdsafdelingen (herefter benævnt PØB2) for at sikre budgetoverholdelse og dermed et tilfredsstillende regnskab.

Indstilling

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter sagen.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlemmerne Pernille Bendixen og Mark Grossmann deltog ikke i behandlingen af punktet.

Sagsfremstilling

Den økonomiske udfordring

Plan for økonomisk balance i Familie og Velfærdsafdelingen (PØB1)

Børn- og Ungeudvalget blev den 26/3 2019 orienteret om, at der i Familie- og Velfærdsafdelingen blev igangsat en plan for Økonomisk Balance i Familie- og Velfærdsafdelingen (PØB1) for at håndtere den forventede budgetmæssige ubalance samt regnskabsresultat for 2018.

I 2019 er PØB1 udarbejdet og igangsat med ambitionen om at realisere 22,6 mio. kr. i effektiviseringer og besparelser inden udgangen af året. Der er således iværksat en række initiativer, for at imødekomme afdelingens økonomiske udfordringer. De gennemførte initiativer har primært vedrørt besparelser og effektiviseringer indenfor forebyggende foranstaltninger, administration og organisation. Anbringelsesområdet er alene blevet berørt i form af prisreduktioner, primært via genforhandling med eksterne leverandører og takstreduktioner på egne institutioner. Initiativer i PØB1 er følgende:

- Sagsgennemgang med henblik på tilretning af ydelser (10,0 mio. kr.)
- Prisreduktioner på interne og eksterne døgninstitutioner (4,1 mio.kr.)
- Reducerede timepriser på forebyggende foranstaltninger (1,9 mio. kr.)
- Omstrukturering af Alternativ til Anbringelse (ATA) (1,0 mio. kr.)
- Midlertidigt ansættelsesstop i 2019 (2,5 mio. kr.)
- Øget anvendelse af egne tilbud (0,5 mio. kr.)
- Ophør af Socialdel til eksterne skoletilbud (1,5 mio. kr.)
- Øvrige (1,1 mio. kr.)

Alle initiativer er fuldt igangsat, men da provenuet realiseres henover året, er der fortsat usikkerhed behæftet i forhold til realiseringen af det endelige provenu.

Yderligere økonomiske udfordringer

Selvom PØB1 er igangsat har Familie- og Velfærdsafdelingen i 2019 fortsat udfordringer med at opnå budgetoverholdelse. Senest er det forventede resultat vurderet til at udgøre et merforbrug på 28,4 mio. kr.

I vurderingen af udfordringernes størrelse er der indregnet besparelser på 22,6 mio. kr. som følge af PØB1. Da vurderingen af de økonomiske udfordringer indeholder en række usikkerheder, er beskrivelsen af udfordringerne fremstillet i to scenarier.

Scenarie 1

I øjeblikket er der verserende sager i Ankestyrelsen, hvor Odense Kommune har anmodet anden kommune om refusion i anbringelsessager. I beregning af de økonomiske udfordringer, er det antaget, at sagerne ikke falder ud til Odense Kommunes fordel, hvilket belaster økonomien med 8,7 mio. kr. henholdsvis 4,4 mio. kr. i 2018 og 4,3 mio. kr. i 2019. Samtidig er der siden foråret 2018 pågået dialog omkring aftaler og målgruppekriterier for de sager, der tilbage i 2014 blev vedtaget at skulle overdrages til Beskæftigelses- og Socialforvaltningen (BSF). I beregningen af den økonomisk udfordring (i scenarie 1) er det lagt ind, at der ikke opnås enighed om en overdragelse af de pågældende sager til BSF. Udgifterne hertil er henholdsvis 7,5 mio. i 2018 og 9,5 mio. kroner i 2019.

Siden Børn- og Ungeudvalget drøftede regnskab 2018 og strukturelt merforbrug i Familie- og Velfærdsafdelingen 26/3 2019 står afdelingen overfor et ændret aktivitetsniveau vedr. øget antal anbringelser, ekstraordinær boligændringssag, øvrige aktivitetsændringer i Børn- og Ungerådgivningen samt aktivitetsændring vedrørende anbragte børns skolegang.

Samlet set udgør de økonomiske udfordringer 28,4 mio. kr. i 2019 pr. 25/6 2019, hvorfor afdelingen må udarbejde og igangsætte en udvidet plan for balance: Plan for økonomisk balance i Familie- og Velfærdsafdelingen 2 (PØB2).

Scenarie 2

Scenariet er en anden såfremt sager i Ankestyrelsen falder ud til fordel for Odense Kommune og sager overdrages fra Børn- og Ungeforvaltningen til Beskæftigelse- og Socialforvaltningen. I dette tilfælde vil merudgifterne på henholdsvis 4,3 mio. kr. og 9,5 mio. kr. ikke længere belaste økonomien. Hertil kommer de allerede afholdte udgifter i 2018, som kan blive refunderet til Børn- og Ungerådgivningen. Disse udgør for ankesagerne 4,4 mio. kr. og for BSF-sagerne 7,5 mio. kr. Dette medfører tilsammen at udfordringen pr. 25/6 reduceres til -2,7 mio. kr. i 2019.

Hertil kommer de udfordringer, der er kommet siden 26/3, som også er beskrevet i senarie 1: Ændret aktivitetsniveau vedr. øget antal anbringelser, ekstraordinær boligændringssag, øvrige aktivitetsændringer i Børn- og Ungerådgivningen samt aktivitetsændring vedrørende anbragte børns skolegang.

De økonomiske udfordringer i de to scenarier ses i oversigt i tabel 1.

Tabel - 1

Udfordring (mio. kr.)	2019	
	Scenarie 1	Scenarie 2
Strukturelt merforbrug (26. marts)	- 11,3	- 11,3
Overført vedr. merforbrug 2018	- 11,3	- 11,3
Udfordring pr. 26. marts	- 22,6	- 22,6
PØB1	22,6	22,6
Yderligere udfordringer efter 26. marts		
Øget antal anbringelser - BUR	- 8,5	- 8,5
Ekstraordinær boligændringssag - BUR	- 2,5	- 2,5
Øvrige aktivitetsændringer og periodemæssige forskydninger	- 4,1	- 4,1
Aktivitetsændring - Anbragte børns Skolegang - SPPR	0,5	0,5
Ankesager	- 4,3	4,4
BSF-sager	- 9,5	7,5
Udfordringer pr. 25. juni	- 28,4	- 2,7
PØB2	28,4	2,7

De to scenarier kan ses som punkter på et kontinuum, som de samlede udgifter kan falde indenfor. Et eksempel på hvordan den samlede udfordring kan reduceres er at man kan lande imellem de to scenarier, såfremt det lykkedes at overdrage sager til Beskæftigelse- og Socialforvaltningen.

Plan for økonomisk balance i Familie- og Velfærdsafdelingen 2 (PØB2)

Grundet de nye økonomiske udfordringer vurderes PØB1 ikke længere at være tilstrækkelig for at opnå balance i afdelingens budget. Denne sag fremlægges som oplæg til drøftelse af handlemuligheder med henblik på at udarbejde udvidet økonomisk plan for økonomisk balance i Familie- og Velfærdsafdelingen (PØB2). Der opsøges altså med sagen politiske retninger eller en afklaring på om grebene til budgetoverholdelse kan benyttes af forvaltningen.

Som baggrund for udvalgets drøftelse af handlemuligheder, præsenteres i det følgende afsnit en række nøgletal og udvikling af budget i afdelingen.

Udvikling i budget og nøgletal

Som grundlag for Børn- og Ungeudvalgets videre drøftelse af handlemuligheder præsenteres nøgletal og udvikling i budget i Familie- og Velfærdsafdelingens. Formålet med at præsentrere nøgletal og udvikling i budget er at give et billede af serviceniveau, udgiftspres og budget.

Budgetudfordringer: Besparelser og effektiviseringer

I nedenstående tabel ses det korrigerede budget for perioden 2016-2019.

Tabel - 2

(PL-2019 mio. kr.)	2016	2017	2018	2019	2016-19
Korrigeret Budget	546,8	544,4	550,5	500,5	
Overført resultat		- 1,0	3,7	- 22,0	- 19,4
Afskrivning på bygninger		-	- 1,1	-	- 1,1
Nye tildelinger		33,4	12,3	5,5	51,1
Strukturelt underskud		- 27,8			- 27,8
Besparelse/effektivisering		- 4,8	- 8,7	- 1,4	- 15,0
Opgaveflytning		- 1,4	-	- 32,6	- 34,0
Øvrige		- 0,6	-	0,5	- 0,1
I alt		- 2,3	6,1	- 50,0	- 46,3
Opgaveflytning		- 1,4	-	- 32,6	- 34,0
I alt ekskl. opgaveflytninger		- 0,9	6,1	- 17,5	- 12,3

I tabel 2 er vist ændringer i akkumuleret budget fra 2016.

Det fremgår i tabel 2 at Familie- og Velfærdsafdelingen er blevet effektiviseret og reduceret med 15 mio. kr. i perioden. De væsentligste besparelser og effektiviseringer har været: Moderniserings og effektiviseringsprogrammerne, Sammenhængende Borgerforløb og administrationsbesparelser.

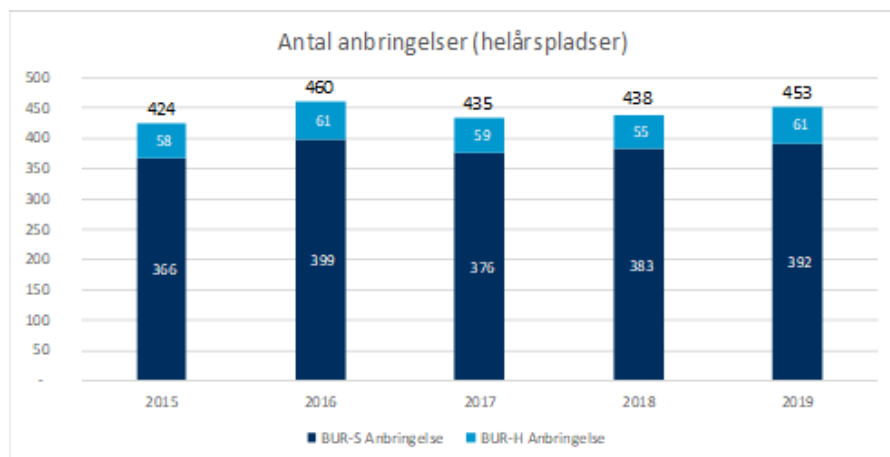
Familie- og Velfærdsafdelingen er blevet tilført midler dels internt fra Børn- og Ungeforvaltningens øvrige ramme og herudover generelle rammeløft primært som varige tildelinger. Den væsentligste tilførsel af midler er sket igennem skatteprovenuet.

Den samlede økonomiske ramme i Familie- og Velfærdsafdelingen reduceret med 12,3 mio. kr. i perioden. Dette når man ser bort fra opgaveflytninger fra 2016-2019 på i alt -34 mio. kr

Aktivitetsudfordringer - anbringelser

I figur 2 ses det samlede antal anbringelser i BUR (Børne- og Ungerådgvningen) fordelt på BUR-Social og BUR-Handicap. På trods af de relativt små udsving har disse stor økonomisk påvirkning, da gennemsnitsomkostninger udgør ca. 0,6 mio. kr. pr. helårsplads. Udviklingen fra 2018 til 2019 på 15 yderligere helårsanbringelser udgør cirka 10 mio. kr.

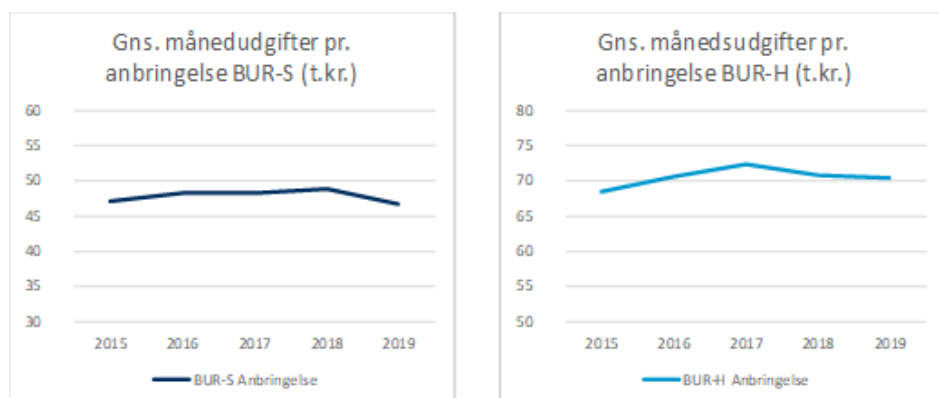
Figur - 2

Kilde: AS2007

Taksterne for anbringelser af sociale årsager er i den seneste tid blevet nedbragt, dels via forhandlinger med eksterne leverandører og takstnedsættelser for interne tilbud. Herudover er det forsøgt at anvende omkostningseffektive anbringelsesformer, hvor det har været muligt. Der har bl.a. været fokus på plejefamilier og skoleophold. I figur 3 ses udviklingen i gennemsnitsudgifterne.

Figur - 3

Kilde: AS2007, priser er i 2019-niveau. Sammenlignet med 6-by nøgletallene er de anvendt en anden opgørelsesmetode, hvorfor de ikke kan sammenholdes. Da priserne figuren er opgjort ensartet årene i mellem, er årene sammenlignelige.

Bemærkning: De angivne priser afspejler udelukkende anbringelser i BUF-regi og er derfor ekskl. anbringelser i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen (UR og CFU). De kan derfor ikke sammenholdes 6-By nøgletallene. Priserne er PL-justeret til 2019-niveau.

Stigningen i gennemsnitsudgifterne i Børn- og Ungerådgvningens handicapafsnit (BUR-H) fra 2016 til 2017, skyldes takststigninger på institutionen Stjernen, der drives af Regionen. BUR-H har efterfølgende nedbragt anvendelsen af institutionen. Der pågår pt. et arbejde med at forhandle priser med de eksterne leverandører på handicapområdet.

Perspektivering - 6-by nøgletal (R2018)

Blandt kommunerne i 6-by samarbejdet ligger Odense under gennemsnittet, når det kommer til de samlede udgifter til forebyggende foranstaltninger, anbringelser og merudgiftsydelser for de 0-22 årige.

Tabel - 4

Nettodriftsudgifter pr. 0-22 årige til forebyggende foranstaltninger, anbringelser og merudgiftsydelser - regnskab 2018

Kr. pr. 0-22 årige Forebyg. foranst.	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Forebyg. foranst. og rådgivning	3.853	2.717	3.467	4.998	3.358	4.413
Merudgiftsydelser	833	879	1.777	810	1.194	1.117
Anbringelser	4.587	5.838	6.280	7.456	4.668	4.975
Nettodriftsudgifter i alt	9.273	9.434	11.523	13.263	9.220	10.504

Kilde: 6-by nøgletal 2019.

Bemærkninger: Priser er i 2018-niveau. Data dækker både BUR og CFU samt UR.

Ses der på antallet af anbringelser, fremgår det ligeledes, at der er en relativ stor variation byerne imellem. Især på anbringelsestypen socialpædagogiske opholdssteder afviger Odense fra de øvrige byer. Sager i BSF udgør ca. 30 pct. af disse sager, hvilket kan være årsagen hertil.

Tabel - 5

Antal anbragte - helårspladser pr. 10.000 0-22-årige - 2018

	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Anbragt af sociale årsager						
Plejefamilier	26	44	56	-	54	26
Netværkspleje	3	4	8	-	7	8
Socialpædagogiske opholdssteder	8	16	11	-	4	2
Døgninstitutioner	11	11	11	-	10	11
Sikrede institutioner	0	1	0	-	1	1
Alle andre døgnanbringelser	3	4	3	-	4	7
I alt	50	80	89	-	80	56
Anbragt med handicap som årsag						
Plejefamilier	3	2	1	-	8	3
Netværkspleje	0	0	1	-	1	0
Socialpædagogiske opholdssteder	2	1	2	-	3	2
Døgninstitutioner	6	4	4	-	4	7
Sikrede institutioner	0	0	0	-	0	0
Alle andre døgnanbringelser	0	0	0	-	0	0
I alt	12	8	8	-	16	12
Samlet	62	88	96	108	96	67

Kilde: 6-by nøgletal 2019.

Bemærkninger: Data dækker både BUR og CFU samt UR.

Det fremgår af tabel 6, at Odense ligger tæt på det gennemsnitlige niveau. Med de seneste initiativer i PØB1 er gennemsnitsudgifterne dog yderligere reduceret. Udgiften per helårsplads på socialpædagogiske opholdssteder, trækker

gennemsnitsudgiften per helårsplads op. Ses der bort fra udgifter i BSF er gennemsnitsudgiften for de socialpædagogiske opholdssteder ca. 0,9 mio. kr. i BUR.

Tabel - 6

Gennemsnitsudgifter pr. helårsplads til børn og unge fordelt på type anbringelsessteder - regnskab 2018

(t.kr.)	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Anbragt af sociale årsager						
Plejefamilier	434	431	419		408	508
Netværkspleje	167	183	148		102	120
Socialpædagogiske opholdssteder	831	1.035	911		709	742
Døgninstitutioner	1.057	957	1.207		854	1.538
Sikrede institutioner	1.480	1.384	1.464		1.660	1.447
Alle andre døgnanbringelser	567	189	230		143	177
I alt (vægtet gennemsnit)	626	611	550		458	649
Anbragt med handicap som årsag						
Plejefamilier	493	750	680		554	556
Netværkspleje	126		183		169	98
Socialpædagogiske opholdssteder	977	1.192	938		749	1.207
Døgninstitutioner	1.696	1.278	1.625		1.177	1.328
Sikrede institutioner						
Alle andre døgnanbringelser	95	696			152	383
I alt (vægtet gennemsnit)	1.179	1.096	1.225		706	1.089
Anbragte alle årsager (vægtet gennemsnit)	732	653	603	688	499	725

Kilde: 6-by nøgletal 2019.

Bemærkninger: Priser er i 2018-niveau, data dækker både BUR og CFU samt UR.

Ses der på udviklingen i Odense har fordelingen af anbringelser på typer været relativt neutral fra 2016 til 2018

Tabel - 7

Antal anbragte - helårspladser pr. 10.000 0-22-årige - Odense

	2014	2016	2018
Anbragt af sociale årsager			
Plejefamilier	42	44	44
Netværkspleje	4	4	4
Socialpædagogiske opholdssteder	15	16	16
Døgninstitutioner	9	15	11
Sikrede institutioner	1	1	1
Alle andre døgnanbringelser	5	4	4
I alt	77	83	80
Anbragt med handicap som årsag			
Plejefamilier	4	3	2
Netværkspleje	0	0	0
Socialpædagogiske opholdssteder	2	2	1
Døgninstitutioner	4	4	4
Sikrede institutioner	0	0	0
Alle andre døgnanbringelser	0	0	0
I alt	10	9	8
Samlet	87	92	88

Kilde: 6-by nøgletal 2015, 2017 og 2019

Bemærkninger: Data dækker både BUR og CFU samt UR.

Det videre arbejde med PØB2

I tidligere effektiviseringer og besparelser og PØB1 har fokus været at finde besparelser på administration og forebyggende foranstaltninger. I forbindelse med PØB1 forventes en besparelse på 9,8 mio. kroner på forebyggende foranstaltninger. I forhold til det samlede budget for forebyggende foranstaltninger er der tale om en reduktion på 8 procent. I PØB1 forventes der en besparelse på anbringelser på 6,7 mio. kroner svarende til 2 procent af budgettet på området. Besparelsen realiseres ved nedsættelse af taksterne i egne døgntilbud, og forhandlinger med eksterne leverandører af deres priser. I besparelserne er det forsøgt at minimere besparelser i forhold til opgaver, der er direkte forbundet med børn og familier via effektiviseringer og besparelser i administrationen i afdelingen.

På udvalgsrådet vil der blive præsenteret forskellige forslag til initiativer, der kan indgå i PØB2.

Økonomi

Sagen håndteres indenfor Familie- og Velfærdsafdelingens økonomiske ramme.

Punkt 4: Drøftelse af indsatser for børn og unge, der er vokset op i hjem med alkohol- eller stofmisbrug

00.00.00-A21-12-19

Resume

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen er på baggrund af en initiativretssag fremsendt af Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Venstre på byrådsmøde den 6/2 2019, blevet bedt om at belyse, hvordan Odense Kommune kan styrke indsatsen for børn og unge, der er vokset op i hjem med alkohol- eller stofmisbrug. Det kan være via TUBA, Novavi Ung Revers eller andre relevante tiltag. Initiativretssagens fokus berører også Børn- og Ungeforvaltningen. Sagen bliver derfor drøftet både i Beskæftigelses- og Socialudvalget og i Børn- og Ungeudvalget.

Børn- og Ungeforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen har afdækket interne indsatser i begge forvaltninger og eksterne indsatser for målgruppen i Odense Kommune.

Børn- og Ungeforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen vurderer, at der på tværs af de to forvaltninger er en solid indsats til børn og unge, der er vokset op i hjem med alkohol- eller stofmisbrug. Herunder har begge forvaltninger et godt samarbejde med eksterne parter, primært Novavi Ung Revers og TUBA.

Forvaltningerne anbefaler at styrke den forebyggende og opsporende indsats ved at sikre, at sundhedsplejerskerne fremadrettet systematisk spørger ind til alkoholvaner ved alle besøg.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter mulighederne for at styrke interne og eksterne indsatser i Odense Kommune for børn og unge, der er vokset op i hjem med alkohol- eller stofmisbrug.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Pernille Bendixen deltog ikke i behandlingen af punktet.

Sagsfremstilling

På tværs af Børn- og Ungeforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen er der en tidlig og opsporende indsats samt en behandlingsindsats for de børn og unge, der vokser op i et hjem med alkohol- eller stofmisbrug. Den tidlige opsporende indsats skal sikre, at misbrugsproblematikken opdages, så der tidligt kan iværksættes en forebyggende indsats. Behandlingsindsatsen skal sikre, at der tages hånd om de behov, som den unge har. Ud over den interne indsats, så har Odense Kommune et godt samarbejde med TUBA og Novavi Ung Revers, som begge er gratis tilbud til børn og unge, der er vokset op i familier med alkohol- eller stofmisbrug.

I det følgende beskrives den tidlige opsporende indsats, behandlingsindsatsen samt den eksterne indsats ved TUBA og Novavi Ung Revers. Herunder præsenteres Børn- og Ungeforvaltningens og Beskæftigelses- og Socialforvaltningens fælles vurdering af, hvor den nuværende indsats kan styrkes.

Den opsporende og tidlige indsats (Børn og unge)

Det er Børn- og Ungeforvaltningens opgave og forpligtelse at opspore og støtte børn og unge, der vokser op i et hjem med alkohol- eller stofmisbrug.

Graviditet og barsel

Arbejdet i Børn- og Ungeforvaltningen (BUF) starter allerede i graviditeten, hvor udvalgte medarbejdere fra Sundhedsplejen, Børne- og Ungerådgivningen og Børn- og Familiehuset (Center for Indsatser til Børn og Unge, CIBU) indgår i tværfagligt team med medarbejdere fra Alkoholbehandlingen, Ungeafdelingen og Behandlingscenter Odense (Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, BSF) og med Familieambulatoriet (Odense Universitets Hospital), med henblik på at mindske påvirkningen i fostertilværelsen, og tilbyde den rette støtte til den nyfødte og familien, både gennem graviditeten og efter fødslen. Dette gøres i dagligdagen via samarbejde i enkeltsager, samt på mere organisatorisk niveau via fælles kompetenceudvikling, sparring og udvikling af samarbejdet i det tværfaglige team.

Samarbejde med alkoholbehandlingen

I en samarbejdsaftale mellem Alkoholbehandlingen (Beskæftigelses- og Socialforvaltningen) og Tværfaglig Sundhed og Forebyggelse (Børn- og Ungeforvaltningen) fra april 2018 forpligter Sundhedsplejersker, Familiebehandlere og Psykologer i psykologteamet at italesætte alkohol i alle forløb med borgere, og til at samarbejde med Alkoholbehandlingen, når det er relevant.

Ligeledes forpligter Alkoholbehandlingen sig ved første samtale til at spørge om, der er samkvem med børn under 18 år, og at benytte sig af samtaler hos familiebehandlere, når det er relevant. Overgangen mellem de to forvaltninger kan med fordel ske ved fælles konsultation/samtale med familien og medarbejdere fra begge afdelinger.

I Børn- og Familiehuset 0-14 år (CIBU) er der målrettede ydelser, både individuelt og gruppetilbud til børnene.

Opsporing dagtilbud og skole

Ved mistanke om at et barn vokser op i et hjem med misbrug, kontakter personalet i dagtilbud og skole (som ved andre bekymringer) enten Børne- og Ungerådgivningen eller sundhedsplejerske/familiebehandler/skolepsykolog i det lokale samarbejdsforum, så der tidligt kan etableres en forbyggende indsats.

Når det er relevant samarbejdes med TUBA og Alkoholbehandlingen, mens de involverede medarbejdere i barnets nærmiljø fortsætter med et kontinuerligt fokus på barnets trivsel.

Ungdomsuddannelser

Unge & Rusmidler samarbejder med ungdomsuddannelserne i Odense om en rusmiddelforebyggende indsats. Det sker via indsatsen KultuRus. Unge & Rusmidler tilbyder i den forbindelse facilitering og udvikling af rusmiddelpolitikker og handleplaner, sparring i forhold til rusmiddelproblematikker, kompetenceudvikling af fagpersoner samt videns- og dialogoplæg om rusmidler og ruskultur til unge. Fokus er på at kunne yde en god tidlig opsporende indsats.

Overgang til behandling

Ved Unge & Rusmidler er der fokus på at sikre, at de unge kommer over dørtrinnet og starter i behandling. Det sker bl.a. ved at være synlige og kendte på ungdomsuddannelser, ved at samarbejde med psykiatrien om unge med misbrugsproblemer og psykiske lidelser og ved at tilbyde muligheden for anonym stofmisbrugsbehandling til unge i uddannelse eller beskæftigelse.

Muligheder for at styrke den opsporende og tidlige indsats (Børn og unge)

Den forebyggende og opsporende indsats er essentiel. Desto tidligere forældrenes misbrug opdages, desto tidligere kan der igangsættes tiltag, der skal sikre barnet en god opvækst. Børn- og Ungeforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen vurderer, at der på tværs af de to forvaltninger er en god opsporende og tidlige indsats i forhold til børn og unge, der er vokset op i hjem med alkohol- eller stofmisbrug. Anbefalingen er, at den nuværende praksis fortsætter med en enkelt styrkelse i forhold til forebyggelsespakken.

Når man ser ind i Forebyggelsespakken for Alkohol, anbefales kommunen at udarbejde handlevejledninger til medarbejdere med borgerkontakt til brug ved tidlig opsporing, når der opleves bekymring eller mistanke om alkoholproblemer i familier. Handlevejledningen kan indeholde oplysning om muligheder for rådgivning og behandling i kommunen og om underretninger i familier med alkoholproblemer samt guide til opsporende samtale om alkohol.

Handlevejledningen til skoler, daginstitutioner, sundhedspleje mv. bør indeholde vejledning til underretning samt beskrive, hvordan institutionen kan støtte børn, der belastes af forældres brug af alkohol.

En konkret handling til styrkelse af den tidlige opsporing er at udarbejde en handleplan, hvori det sikres, at sundhedsplejerskerne og andet frontpersonale systematisk spørger ind til vaner omkring rusmidler ved alle besøg.

Behandlingsindsats (Unge)

En opvækst i et hjem med alkohol- eller stofmisbrug kan medføre problematikker, der gør det svært at håndtere overgangen til voksenlivet, eller gør det svært at gennemføre en uddannelse eller starte i et job. Når Beskæftigelses- og Socialforvaltningen møder en ung med en opvækst fra et hjem med alkohol- eller stofmisbrug, så vil den unges behov være afgørende for, hvordan indsatsen udformes. Det er en individuel vurdering, hvilken indsats der matcher den unges behov.

For nogle unge vil indsatsen bestå af en støtte til at kunne fortsætte en uddannelse. For andre unge vil indsatsen bestå i at gøre de unge uddannelsesparate og bringe dem et skridt nærmere uddannelse eller beskæftigelse. Det kan udover faste samtaler f.eks. være via mentorstøtte eller brobygning til uddannelse. Andre unge har brug for en social indsats. Det kan f.eks. være efterværn, bostøtte eller midlertidigt ophold på bosted for unge. Sideløbende kan der være behov for supplerende indsatser såsom alkoholbehandling eller misbrugsbehandling. I den konkrete indsats er den unges behov afgørende - herunder deres opvækst. I rusmiddelbehandlingen møder behandlerne f.eks. jævnligt unge, hvor opvæksten i en misbrugsfamilie er en bagvedliggende årsag til mistrivsel og misbrug. Her vil opvæksten derfor være et tema, der er afgørende for indholdet i behandlingen og samtalerne.

Er der behov for en yderligere behandlingsindsats, end de indsatser der ligger indenfor Beskæftigelses- og Socialforvaltningens rammer, har Beskæftigelses- og Socialforvaltningen et godt samarbejde med TUBA og Novavi Ung Revers.

Eksterne indsatser (herunder samarbejde) i Odense Kommune

Odense Kommune har et godt samarbejde med TUBA og Novavi Ung Revers, som begge er gratis tilbud til børn og unge, der er vokset op i familier med alkohol- eller stofmisbrug.

Terapi og rådgivning for Unge, som er Børn af Alkohol- og stofmisbrugere (TUBA)

TUBA tilbyder anonym og gratis terapi og rådgivning til unge mellem 14 og 35 år, der er vokset op i familier med alkohol- eller stofmisbrug. Der tilbydes ikke behandling til unge, der har et aktivt alkohol- eller stofmisbrug. TUBA har afdelinger landet over, hvor de blandt andet tilbyder individuel terapi og gruppeterapi samt mange aftenarrangementer med undervisning eller socialt indhold.

- 14-25-årige er finansieret igennem private fonde og offentlige midler som bl.a. satspuljen.
- 25-35-årige er finansieret igennem en særlig kontrakt mellem Odense Kommune (Beskæftigelses- og Socialforvaltningen) og TUBA. TUBA modtager 521.488 i driftstilskud for 2019 fra Beskæftigelses- og Socialforvaltningen.

I 2018 var der i alt 220 unge i terapeutiske forløb ved TUBA. Aldersfordelingen var således: 0-13 år: 5, 14-17 år: 30, 18-24: 93, 25-35: 91, Ukendt alder: 1.

Ventelisten hos TUBAs Odense afdeling er på nuværende tidspunkt på cirka 100 unge.

Mens de unge venter på at komme videre i deres forløb, kan de anvende online tilbud på TUBAs hjemmeside (chatrådgivning, brevkasse og ung til ung forum) samt deltage i åbne undervisningsarrangementer (Drop-in møder) i afdelingen. Det er således ikke en passiv ventetid for de unge.

Ventetiden varierer fra ca. to måneder til 12-13 måneder, alt afhængig af hvilket tilbud de unge skal have. Der er kortest ventetid til gruppeforløb og længst til individuelle forløb.

Novavi Ung Revers

Novavi Ung Revers tilbyder anonym og gratis hjælp til børn og unge fra 0-25 år, som er vokset op i familier med misbrug. Desuden tilbydes behandling til unge, der har et aktivt alkohol- eller stofmisbrug. Novavi Ung Revers tilbyder hjælp bestående af samtaler, som både kan foregå alene eller i en gruppe med andre unge.

Novavi Ung Revers er et projekt finansieret af Socialstyrelsen som del af satspuljen.

Novavi har fået bevilget midler til etablering af Ung Revers afdelinger i Køge, Roskilde, Glostrup, Ringsted, Odense, Herlev, Lyngby, Helsingør og Korsør. Bevillingen er givet til ultimo 2019.

I 2018 var der i alt 109 borgere i forløb ved Novavi Ung Revers. Aldersfordelingen var således: 0-19 år: 47, 19-25 år: 62.

På nuværende tidspunkt er der cirka fire unge på venteliste.

Muligheder for at styrke behandlingsindsatsen - herunder de eksterne indsatser

Børn- og Ungeforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen vurderer, at der på tværs af de to forvaltninger og via TUBA og Novavi Ung Revers er en god behandlingsindsats i forhold til børn- og unge i Odense, der er vokset op i hjem med alkohol- eller stofmisbrug. Anbefalingen er, at den nuværende praksis fortsætter.

Det skal bemærkes, at TUBAs venteliste ikke er ideel. Ventetiden er problematisk for de unge, som i forvejen skal samle mod til at tage en beslutning om at involvere andre i forhold til, hvad de har oplevet i deres opvækst. TUBA i Odense har på den baggrund et opmærksomhedspunkt i forhold til deres venteliste. Opmærksomhedspunktet fra TUBA er særligt i forhold til de unge på 25-35 år, som skal have et individuelt forløb, da det er her, at ventetiden er længst.

Socialstyrelsen udbyder en pulje til støtte til børn og unge under 25 år, der er belastet af en opvækst i familier med stof- eller alkoholproblemer. Der har været henvendelser fra sociale frivillige foreninger til begge forvaltninger vedr. puljen, og begge forvaltninger bakker op om, at frivillige sociale foreninger søger puljen.

Økonomi

Da sagen er en drøftelsessag, er der ingen økonomiske konsekvenser, herunder for kommunens kassebeholdning.

Punkt 5: Ny institutionsstruktur i Vollsmose

00.00.00-A00-61-19

Resume

Vollsmose står foran en betydelig forandring som følge af byrådets politiske aftale "Den sidste Vollsmoseplan". Som en del af denne forandring skal Børn- og Ungeudvalget, på bestilling fra byrådet, udarbejde en ny institutionsstruktur for Vollsmose, der åbner Vollsmose op for det omkringliggende samfund med attraktive dagtilbud og bidrager til at fremtidssikre kapaciteten i dagtilbud med den befolkningstilvækst, der er prognosticeret de kommende år.

Derudover skal institutionsstrukturen sikre, at de nye lovgivningskrav, der følger af regeringens ghettoudspil, samtidig implementeres rettidigt.

Vollsmose skal ændre sig på såvel kort som lang sigt. For at imødekomme denne gradvise transformation, opererer forslaget i denne sag fra Børn- og Ungeforvaltningen til den nye institutionsstruktur i tre faser:

- Fase 1: Fra 2020 til 2022
- Fase 2: Fra 2023 til 2026
- Fase 3: Fra 2027 til 2030

Forslaget til ny institutionsstruktur forudsætter bevilling af midler til anlæg samt løbende og afledt drift i alle tre faser.

En ændring i institutionsstrukturen i og omkring Vollsmose kan ikke alene løse de fremtidige kapacitetsmæssige udfordringer for hele Odense, hvorfor der må forventes yderligere udgifter til nye børnehuse i andre dele af byen frem mod 2030.

Børn- og Ungeudvalget skal således med denne sag drøfte de fremlagte muligheder og løsningsmodeller, drøfte finansieringsmuligheder til løsningerne med primært fokus på finansiering i Fase 1 samt drøfte sagens videre forløb i budgetprocessen.

Efter Børn- og Ungeudvalgets drøftelse, drøfter Økonomiudvalget ligeledes sagen.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter:

1. De foreslåede muligheder og løsninger til en ny institutionsstruktur.
2. Finansieringsmuligheder til en ny institutionsstruktur.
3. Den foreslåede tidsplan for udarbejdelsen og finansieringen af en ny institutionsstruktur

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlemmerne Pernille Bendixen og Mark Grossmann deltog ikke i behandlingen af punktet.

Sagsfremstilling

Baggrund

Som en del af Regeringens ghettoplan "Ét Danmark uden parallelsamfund - Ingen ghettoer i 2030" og Odense Byråds politiske aftale "Den sidste Vollsmoseplan" skal der ses på, hvordan der kan skabes en ny samlet institutionsstruktur i Vollsmose.

Børn- og Ungeudvalget har i Den sidste Vollsmoseplan fået opgaven at lave en ny institutions-struktur. I udarbejdelsen af denne skal der tages hensyn til de lovgivningsmæssige ændringer, der er vedtaget i forbindelse med Regeringens ghettoplan. Flere af disse lovændringer har direkte indflydelse på dagtilbudsområdet og organiseringen af dette.

Den nye institutionsstruktur har på baggrund af de nationale og kommunale politiske aftaler tre hovedformål:

1. Den skal sikre, at de nye lovgivninger på dagtilbudsområdet kan implementeres rettidigt i Odense Kommune
2. Den skal åbne Vollsmose op overfor det omkringliggende samfund og sikre, at forskellige børn er i daginstitution sammen
3. Den skal bidrage til at fremtidssikre kommunens pladskapacitet, idet kommunens befolkningsprognose forudser en betydelig befolkningstilvækst i de kommende år

En ændring i institutionsstrukturen i og omkring Vollsmose kan ikke alene løse de fremtidige kapacitetsmæssige udfordringer for hele Odense, hvorfor der må forventes yderligere udgifter til nye børnehuse i andre dele af byen frem mod 2030, såfremt prognoserne for befolkningstilvækst i kommunen holder.

Institutionsstrukturen, som den fremlægges i denne sag, vil således hovedsageligt tage hånd om at imødekomme de lovmæssige ændringer og intentionerne i Den sidste Vollsmoseplan.

Børn- og Ungeudvalget har den 26/2 2019 drøftet forskellige perspektiver i en ny institutionsstruktur, herunder eventuel lukning af eksisterende børnehuse, etablering af nye børnehuse, modernisering af eksisterende børnehuse samt etablering af udflytterbørnehuse.

På baggrund af denne drøftelse har Børn- og Ungeforvaltningen i denne sag udarbejdet et forslag til en trefaset tilgang, der hen over de kommende år bliver til en ny institutionsstruktur i Vollsmose.

Den lovbestemte udviklingsplan (der skal udarbejdes på baggrund af ghettoplanen) omfatter kun seks af boligafdelingerne i Vollsmose.

Der arbejdes i denne sag med hele Vollsmose, hvilket omfatter alle ni boligafdelinger med tilstødende områder, da lovændringerne for dagtilbud gælder både ghettoområder og udsatte boligområder.

Den politiske proces

Økonomiudvalget og Børn- og Ungeudvalget har den 19/6 2019 på et fællesmøde drøftet denne sag, da der i løsningsmodellerne skal drøftes en eventuel finansiering, der hører under Økonomiudvalget.

Efter denne drøftelse i Børn- og Ungeudvalget, drøfter Økonomiudvalget ligeledes sagen, hvorefter den drøftes på byrådets kvartalsmøde i august.

Tidsplanen for den politiske proces er som følger:

- 19. juni 2019: Drøftelse på fællesmøde mellem Økonomiudvalget og Børn- og Ungeudvalget
- 25. juni 2019: Drøftelse i Børn- og Ungeudvalget
- 14. august 2019: Drøftelse i Økonomiudvalget
- 15. august 2019: Drøftelse på byrådets kvartalsmøde
- 26. August 2019: Orientering i Udviklingsbestyrelsen

Nuværende institutionsstruktur i Vollsmose

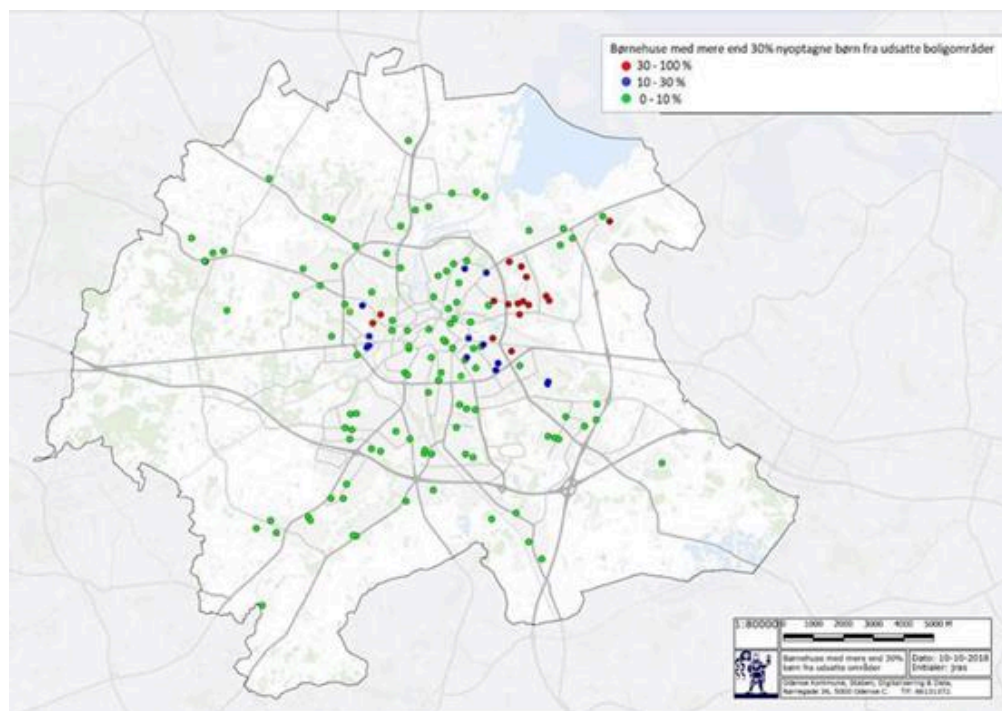
I dag er der ni børnehuse i og omkring Vollsmose. Modsat resten af Odenses bydele, er der ingen dagplejere i tilknytning til Vollsmose. Det har flere gange været forsøgt at rekruttere dagplejere i Vollsmose, uden dette er lykket. Dette skyldes blandt andet de sprogmæssige krav, der er til at blive godkendt som dagplejer.

I Vollsmoses 9 børnehuse er der samlet set 572 pladser, heraf er 163 vuggestuepladser og 409 børnehavepladser.

Størstedelen af de børn, der er optaget i de ni børnehuse, er bosiddende i et udsat boligområde. I 2018 blev der nyoptaget ca. 206 børn fra udsatte boligområder i de ni børnehuse. Børn, der går fra vuggestue til børnehave, tæller med som nyoptagne, medmindre det sker i en integreret institution.

På kortet nedenfor er de børnehuse, der i 2018 nyoptog mere end 30 pct. børn fra udsatte boligområder, markeret med røde prikker.

Denne fordeling er interessant, da der pr. 1/1 2020 grundet ny lovgivning, maksimalt optages 30 pct. børn fra udsatte boligområder i hvert børnehus pr. år. Dette beskrives nærmere nedenfor under Præmis nr. 1.

Demografi

Den generelle befolkningsprognose for Odense som helhed, og for Vollsmose specifikt viser, at Odense i de kommende år vil opleve et pres på kapaciteten i dagtilbuddene, der ikke kan rumme de nye børn.

Alene af denne årsag er der brug for at se ind i nye løsninger for at kunne honorere dagtilbudsbehovet.

Fra 2020 til 2030 forventes der således en stigning i antallet af 0-5-årige børn på ca. 2.800 i hele Odense, hvilket svarer til en stigning på over 20 pct.

Stigningen er ifølge prognosen nogenlunde ligeligt fordelt mellem børn i dagpleje/vuggestuealderen og børn i børnehavealderen og vil fordele sig over hele byen.

Prognosen fordeler stigningen af børn i hele Odense Kommune som følger:

- Fra 2020 - 2022 (Fase 1): Ca. 430 yderligere børn
- Fra 2023 - 2026 (Fase 2): Ca. 1.300 yderligere børn
- Fra 2027 - 2030 (Fase 3): Ca. 1.085 yderligere børn

Der er tale om en prognose, som derfor rummer en vis usikkerhed.

En ændring i institutionsstrukturen i og omkring Vollsmose kan således ikke alene løse de fremtidige kapacitetsmæssige udfordringer for hele Odense, hvorfor der må forventes yderligere udgifter til nye børnehuse i andre dele af byen frem mod 2030.

Præmisser

Der er en række faktorer eller præmisser, der har betydning for, hvilke løsningsmodeller Børn- og Ungeforvaltningen kan foreslå.

Præmisserne sætter således rammerne for de løsninger, der beskrives i den samlede institutionsstruktur, og er derfor beskrevet nedenfor inden løsningsmodellerne foldes ud.

Præmis nr. 1. Lov om bedre fordeling i daginstitutioner. 30/70 pct. fordeling

Odense Kommune skal pr. 1/1 2020 sikre, at der i løbet af et kalenderår maksimalt nyoptages 30 pct. børn fra udsatte boligområder i et dagtilbud uanset dagtilbuddets geografiske placering.

Dette udfordrer ikke kun Vollsmose, men også områderne omkring Vollsmose.

Ca. 600 børn går dagligt i vuggestue eller børnehave i Vollsmose.

For at leve op til lovgivningens krav, er der brug for massiv udflytning fra Vollsmose, da andelen af nyoptagne børn fra udsatte boligområder i Vollsmoses dagtilbud ligger mellem 73 pct. og 100 pct.

Således blev der nyoptaget 206 børn fra et udsat boligområde i Vollsmoses ni børnehuse i 2018. Derudover blev der optaget 28 børn fra ikke-udsatte boligområder i perioden.

I resten af Odense blev der i 2018 nyoptaget 150 børn fra et udsat boligområde. Derudover blev der optaget 2.910 børn fra ikke-udsatte boligområder i perioden.

Det betyder, at en stor andel af børnene i Vollsmose ikke længere kan gå i dagtilbud i deres lokalområde, men derimod skal transporteres til andre dagtilbud i byen, hvis der skal leves op til den lovgivningsmæssige fordeling.

Det er samtidig afgørende, at et tilsvarende antal børn bosat i ikke-udsatte boligområder pendler ind i børnehuse i Vollsmose for at opfylde lovens krav om en bedre fordeling.

Lykkes dette ikke, vil det ikke være muligt at overholde lovens bestemmelser omkring en fordeling på maksimalt 30 pct. af børn fra udsatte boligområder.

Konsekvensen herved vil være, at dagtilbuddene må lukkes, og pladsgarantien udfordres på grund af manglende kapacitet.

Det vil ikke være muligt at løse fordelingsudfordringen via private dagtilbud, da kommunen ikke har mulighed for at anvise børn til private dagtilbud. Kommunen kan derfor ikke pålægge de private dagtilbud at optage børn fra udsatte boligområder.

Derudover gælder den samme lovgivning også for de private dagtilbud i forhold til maksimalt at optage 30 pct. børn fra udsatte boligområder.

Præmis nr. 2. Lov om bedre fordeling i daginstitutioner. Regler for anvisning til dagtilbud i udsatte boligområder.

Ønsker kommunen at anvise en dagtilbudsplads i et udsat boligområde til børn bosiddende udenfor de udsatte boligområder, skal barnet samtidig tilbydes en plads i et ikke-udsat boligområde.

Konkret betyder det, at forældre skal tilbydes to pladser, som de frit kan vælge imellem.

Det er således ikke muligt for kommunen via anvisningskriterier at kontrollere tilgangen til de børnehuse, der ligger i Vollsmose.

Reglen for anvisning til dagtilbud i udsatte boligområder og den eksisterende beboersammensætning vil sandsynligvis betyde, at Odense Kommune ikke kan opfylde kravet om, at der maksimalt må optages 30 pct. nyoptagne børn fra et udsat boligområde i de eksisterende dagtilbud i Vollsmose.

Konsekvensen vil blive, at børnehuse må lukkes, og pladsgarantien udfordres på grund af manglende kapacitet.

Præmis nr. 3. Dispensationsmuligheder

Der er i ovennævnte lovgivning indbygget en dispensationsmulighed.

Det er således muligt for Odense Kommune at søge dispensation for dels 30/70 pct. fordelingen i børnehuse samt for reglen for anvisning til dagtilbud i udsatte boligområder.

Ved en eventuel dispensationsansøgning, skal der foreligge en plan for, hvordan Odense arbejder hen mod at kunne opfylde de lovgivningsmæssige krav. Med et Vollsmose under transformation, giver det en udfordring i forhold til at skitsere denne plan, da det er uafklaret, hvornår området ændrer sig og i hvilken grad.

Dispensationen kan som udgangspunkt gives for fem år. Såfremt der er særlige forhold, der kan begrunde en længere dispensationsperiode, kan dette muligvis opnås.

Der vil være behov for at søge (og få) dispensation for lovændringerne skitseret ovenfor, samtidig med at der arbejdes på en ændring i bygningsmassen, beboersammensætningen og dagtilbuddenes karakter i Vollsmose hen over de kommende år.

Alternativt vil Odense Kommune ikke kunne implementere lovgivningen uden at lukke børnehuse i og omkring Vollsmose med yderligere pres på kapaciteten som følge heraf.

Det er således anbefalingen fra Børn- og Ungeforvaltningen, at der søges om dispensation for 30 pct. reglen for at kunne overholde lovgivningen.

Det anbefales ligeledes, at det drøftes politisk, hvorvidt det ønskes at søge dispensation fra reglen om anvisning til dagtilbud i udsatte boligområder, da dette vil få indvirkning på anvisningskriterierne i hele byen.

Søges (og opnås) der dispensation for anvisningskriterierne, vil Børn- og Ungeforvaltningen i høj grad kunne kontrollere anvisningen til Vollsmose og andre udsatte boligområder.

Konsekvensen i forbindelse med dette vil være, at der kun anvises ét tilbud. Hermed vil flere forældre opleve, at forvaltningen ikke kan imødekomme deres ønsker om specifikke dagtilbudspladser (eksempelvis i forhold til plads i nærområdet). Dette formodes at ville øge tilgangen til private tilbud.

Den 4/6 2019 drøftede Børn- og Ungeudvalget forvaltningens bud på en dispensationsansøgning, hvor de to ovenstående dispensationsmuligheder behandles. Den 25/6 2019 skal udvalget træffe beslutning omkring ansøgning om dispensation.

Børne- og Socialministeriet har oplyst, at der kan være op til tre måneders behandlingstid på dispensationsansøgninger. Da den nye lovgivning træder i kraft pr. 1/1 2020, anbefales det at fremsende dispensationsansøgningen inden sommerferien, således at der er tid frem mod lovens ikrafttræden til at forholde sig til og indrette sig efter ministeriets svar.

Præmis nr. 4. Usikkerheder vedrørende den fysiske transformation af og demografien i Vollsmose

Som en del af Den sidste Vollsmoseplan, er Vollsmose i færd med en større transformation. Ikke mindst i forhold til de fysiske rammer. Derudover er planen for genhusning af beboere, når der fjernes boliger, endnu ikke kendt i sin endelige form.

Afhængigt af den endelige plan for nedrivning af bygninger i Vollsmose, kan institutionsstrukturen for Vollsmose ændre sig. Dette vil der løbende blive vurderet på.

Den generelle transformation af Vollsmose gør det svært at forudse, hvor mange børn der forventes at flytte til og fra området og hvornår.

Den lovbestemte udviklingsplan omfatter seks af Vollsmoses ni boligafdelinger. I de seks afdelinger er der 2.872 almene familieboliger, hvoraf der skal nedrives 1.000 af disse. Det forventes, at der bygges 1.600 nye private boliger frem mod 2030.

Dette gør det således svært at forudsige, hvilken kapacitet der er behov for i dagtilbuddene.

Hertil kommer, at Odense Kommunes befolkningsprognose forudser en generel vækst i antallet af indbyggere i alderen 0-5 år i de kommende år med en stærk tilvækst i slut-2020'erne. Denne prognosticerede generelle befolkningstilvækst er med til at presse kapaciteten i børnehuse yderligere.

Frem mod 2022 er den prognosticerede vækst af børn i 0-5 års alderen på ca. 650

En ændring i institutionsstrukturen i og omkring Vollsmose kan således ikke alene løse de fremtidige kapacitetsmæssige udfordringer for hele kommunen, hvorfor der må forventes yderligere udgifter til etablering af nye børnehuse i andre dele af byen frem mod 2030.

I takt med, at Vollsmose over de kommende ca. ti år vil gennemgå en transformation fra hård ghetto til almindelig bydel, vil det betyde, at der vil være en efterspørgsel på lokale dagtilbud for de nye familier, der bliver en del af det nye Vollsmose.

Børn- og Ungeforvaltningens vurdering er, at hvis Vollsmose skal transformeres til en ny attraktiv bydel, er det afgørende, at der findes attraktive dagtilbud i området.

Alle dagtilbud i Vollsmose vil dog i transformeringsperioden være udfordret af, at området undervejs i transformationen stadig vil have status af enten ghetto eller udsat boligområde. Det betyder, at nye børnefamilier, der tilflytter området, vil være omfattet af de lovgivningsmæssige bestemmelser om maksimalt 30 pct. børn fra området i hvert dagtilbud.

De nye familier kan dermed risikere ikke at få tilbudt en dagtilbudsplads i nærområdet, men andetsteds i byen, da de i bestemmelserne omkring maksimalt 30 pct. vil tælle med som bosat i udsat boligområde. Det gælder alle familier uanset forældres indkomst, arbejdsmarkedstilknytning, uddannelsesniveau mv.

Præmis nr. 5. Finansiering

Der er ikke i forbindelse med Den sidste Vollsmoseplan eller de vedtagne budgetter afsat anlægsmidler til at understøtte implementeringen af en ny institutionsstruktur i det omfang, denne sag beskriver.

Der er afsat i alt 37 mio. kr. i Budget 2019 til "Pulje til forandringer i Vollsmose".

Derudover har Børn- og Ungeforvaltningen ansøgt midler i den statslige lånepulje til etablering af daginstitutioner, der erstatter daginstitutioner i udsatte boligområder. Midlerne kan ikke anvendes til de børnehuse, hvor der gives dispensation (som det er beskrevet ovenfor under "Præmis nr. 3").

Der er endnu ikke modtaget svar på denne ansøgning.

Der kan med fordel kigges på både eje- og lejeløsninger i forhold til anlæg af nye børnehuse for at opnå en samlet finansiel løsning.

Faserne i forslaget til ny institutionsstruktur

Vollsmose står overfor en transformation, der løber frem mod 2030, hvor det er forventningen, at bydelen ikke længere er hverken ghetto eller udsat boligområde.

Transformationen sker løbende hen over årene, og løsningsmodellerne er således inddelt i tre faser frem mod 2030, der flugter med den forventede generelle transformation.

Ændringen i institutionsstrukturen i tre faser frem mod 2030 skal adressere dels de behov et ændret Vollsmose skal kunne honorere i 2030, og dels at der undervejs i transformationen er behov for fagligt stærke og attraktive velfærdstilbud, der kan hjælpe transformationen under-vejs.

Faserne er som følger:

- Fase 1: Fra 2020 til 2022
- Fase 2: Fra 2023 til 2026
- Fase 3: Fra 2027 til 2030

Forslag til ny institutionsstruktur i tre faser

I nedenstående beskrives forslagene til den nye institutionsstruktur i de tre nævnte faser. Der er størst fokus på de løsningsmodeller, der er beskrevet i Fase 1 fra 2020 til 2022, da der er behov for at træffe beslutninger omkring indhold og finansiering af disse indenfor den nærmeste fremtid.

Alle de forslag, der er beskrevet i faserne, tager udgangspunkt i Børn- og Ungeforvaltningens anbefalinger ud fra de givne vilkår i den ændrede lovgivning (som beskrevet ovenfor) samt intentionerne i Den sidste Vollsmoseplan.

Fokus i løsningerne er at komme hele vejen rundt om alle faktorer. Det vil sige, at der er taget hensyn til et børne- og familieliv, et forældreperspektiv, den demografiske udvikling, samt eventuelle mulige finansieringsmuligheder, herunder at skabe en attraktiv bydel i et investorperspektiv og for de målgrupper, som senere skal defineres.

Det må forventes, at der kan komme justeringer til den samlede foreslåede institutionsstruktur afhængigt af Udviklingsplanens indhold og den konkrete udmøntning og udvikling i bydelen. Her tænkes især på, hvorledes den fysiske transformation besluttet i form og tidshorisont, der utvivlsomt vil få indflydelse på de løsningsmuligheder, der viser sig mulige i forhold til en fremtidig institutionsstruktur.

Dette vil især være gældende i forhold til anbefalingerne i Fase 2 og 3, da disse er afhængige af implementeringen af løsningerne i Fase 1 og den øvrige forandring i Vollsmose.

I beskrivelsen af anbefalingerne i de tre faser hen mod en ny samlet institutionsstruktur for Vollsmose, vil der blive set bredere end de ni børnehuse, der pt. er i Vollsmose.

Hele området omkring Vollsmose er med i anbefalingerne, da der, som nævnt ovenfor, er behov for at tiltrække børn fra andre dele af byen til Vollsmose og bydelens børnehuse. Løsningerne vil derfor involvere op mod 30 børnehuse i og omkring Vollsmose ud af et samlet antal på 126 børnehuse i Odense.

Institutionsstrukturen i Vollsmose er således en del af den bydækkende løsning af de kapacitetsmæssige udfordringer, der følger af den demografiske udvikling frem mod 2030.

Lukning af op til seks børnehuse i Vollsmose

Det er i nedenstående forudsat, at der lukkes minimum to børnehuse i Vollsmose. Det drejer sig om to børnehuse, der samlet set har en kapacitet på ca. 100-120 pladser (vuggestue og børnehave).

Børnehuse vil først kunne lukkes, når tilsvarende antal pladser er etableret i de nybyggede børnehuse.

Hvilke specifikke børnehuse, der foreslås lukket, vil bero på en vurdering af børnehusenes generelle bygningsmæssige stand samt børnehusenes geografiske placering, der kan være afgørende for muligheden for at tiltrække børn fra det øvrige Odense (som det er tånt i Den sidste Vollsmoseplan). Derudover vil Udviklingsplanens ændringer i bygningsmassen naturligvis blive taget i betragtning.

Endvidere vil det indgå, om der med fordel kan ske anden byudvikling på de berørte steder.

I Fase 2 og 3 kan der ske lukning af yderligere op til fire børnehuse i takt med, at den nye institutionsstruktur implementeres.

Fase 1. 2020 - 2022

I Fase 1 er der fokus på at imødekomme de nye lovgivningsmæssige krav til dagtilbud i udsatte boligområder samtidig med, at forældre fra det øvrige Odense langsomt tiltrækkes til Vollsmose.

I Fase 1 er der behov for at etablere 124 vuggestuepladser og 320 børnehavepladser.

I Tabel 1 er de overordnede punkter fra institutionsstrukturens Fase 1 indsat. De enkelte elementer er nærmere beskrevet under tabellen.

Tabel 1.

	Fase 1: 2020 - 2022
Anbefalinger	A. Højere grad af anvisning på tværs af bydele B. Flere vuggestuepladser i Vollsmose (ombygning og modernisering af børnehuse) C. Etablering af to nye børnehuse på kanten af Vollsmose D. Nye børnehavepladser udenfor Vollsmose
Estimerede anlægsudgifter (bygninger og grunde)	Samlet 135 - 149 mio. kr. 14,3 - 28,6 mio. kr.
- Heraf udgifter grunde	
Estimeret øget afledt drift	Samlet 3,3 mio. kr.
Estimeret øget løbende drift	Samlet 25,3 mio. kr.
Mulig finansiering	- Anlægsønsker i Budget 2020 - Pulje til forandringer i Vollsmose fra Budget 2019 - Statslig lånepulje til 'Bedre fordeling i daginstitutioner'

Forklaring til Tabel 1. Anbefaling A. Højere grad af anvisning på tværs af bydele.

Ingen anlægsudgifter forbundet med forslaget.

For at leve op til 30 pct. kravet vil børnehavebørn og vuggestuebørn i højere grad end tidligere, blive anvist til dagtilbud, der ligger udenfor deres lokalområde. Børn fra Vollsmose vil blive anvist pladser beliggende i f.eks. Rising, Skibhus eller Centrum.

Da der er begrænset ledig kapacitet i børnehuse i disse områder, vil en del af børnene fra disse bydele (og potentielt også andre bydele) få anvist plads andre steder i byen, herunder også pladser beliggende i og omkring Vollsmose.

Som det fremgår ovenfor (under præmis nr. 2), skal forældre, der er bosat i ikke-udsatte boligområder, som tilbydes en plads i et dagtilbud beliggende i Vollsmose, samtidigt tilbydes en anden plads udenfor det udsatte boligområde.

Forslagets succes hænger således delvist sammen med en eventuel dispensation for dette anvisningskrav, da det forventes at blive vanskeligt at få forældre til at vælge tilbuddet i Vollsmose. Såfremt der søges og opnås dispensation for anvisningskravet, vil det være muligt kun at anvise én plads

Forklaring til Tabel 1. Anbefaling B. Flere vuggestuepladser i Vollsmose (ombygning og modernisering af børnehuse).

Estimeret 15,9 mio. kr. i samlede anlægsudgifter

En stor del af børnehavepladserne i Vollsmose omdannes til vuggestuepladser i overgangsperioden. Dette skal ske i takt med, at flere børnehavebørn fra Vollsmose anvises til dagtilbud, der ligger udenfor bydelen (Anbefaling A).

Omdannelsen fra børnehavepladser til vuggestuepladser består blandt andet af bygningsmæssige ændringer i forhold til skiftepladser, sovepladser, gitre, anden sikkerhed mv.

Der er to grunde til, at der er behov for at etablere flere vuggestuepladser i Vollsmose.

For det første træder ”lov om obligatorisk læringstilbud” i kraft i 2019.

Den nye lovgivning tilsiger, at alle 1-årige i udsatte boligområder fremover skal gå i dagtilbud eller tilbydes et såkaldt obligatorisk læringstilbud, hvilket betyder, at der vil være en stigning i efterspørgslen på vuggestuepladser i Vollsmose.

Der arbejdes intensivt på at få de berørte børn i almene dagtilbud, da dette vurderes at være det bedste tilbud. Det vil være mest realistisk, at dette bedst vil lykkes i et dagtilbud i nærområdet.

For det andet er der en stigende efterspørgsel på vuggestuepladser generelt i bydele nær Vollsmose.

Det er erfaringen, at vuggestuepladser generelt er mere attraktive end dagplejepladser. Således var 61 pct. af børn under 3 år sidste år indskrevet i vuggestue, mens 39 pct. var i dagpleje. Der var dog 79 pct. af forældrene, der efterspurgte en vuggestueplads.

På baggrund af blandt andet dette, er det Børn- og Ungeforvaltningens formodning, at familier, der ikke bor i Vollsmose, også vil være interesserede i at benytte de nye pladser, især når børnehuse moderniseres i forbindelse med

ombygningen til vuggestuepladser.

Der findes ikke eksempler fra andre kommuner på, at denne bevægelse er sket.

For at gøre vuggestuepladserne yderligere attraktive for forældre bosat udenfor Vollsmose, vil der blive indført en børnehavepladsgaranti i barnets lokalområde, hvis barnet går i vuggestue i Vollsmose.

Som en yderligere faktor for at gøre vuggestuepladserne i Vollsmose attraktive, vurderes det, at der med fordel kan opereres med en højere normering i disse dagtilbud.

Det er en væsentlig opmærksomhed, at hvis det ikke lykkes at skabe attraktive dagtilbud i og omkring Vollsmose, så vurderes det sandsynligt, at søgningen til de private dagtilbud vil stige som alternativ til det kommunale tilbud.

Da kommunen ikke har anvisningsret over de private tilbud, kan udviklingen betyde, at flere ressourcestærke forældre fra ikke-udsatte boligområder, søger de private tilbud. Dette vil gøre det vanskeligere at opnå en fordeling på maksimalt 30 pct. børn fra udsatte boligområder i de kommunale dagtilbud.

De børnehuse, der er omfattet af Vollsmoseplanen, og som ikke lukkes, moderniseres. Det kan eksempelvis være ved at skabe gode udendørsfaciliteter, fokus på økologi, bæredygtighed og lign. eller egentlige profil-børnehuse med temaer som idræt, natur, science mm.

Forklaring til Tabel 1. Anbefaling C. Etablering af to nye dagtilbud på kanten af Vollsmose mod Sct. Hans/Rising.

Estimeret 73,5 - 82,9 mio. kr. i samlede anlægsudgifter

Som en del af byfornyelsen i Vollsmose foreslås det, at der bygges to nye, attraktive børnehuse i udkanten af bydelen, så de er lette at tilgå både fra Vollsmose og andre dele af byen. Børnehusene vil ligge udenfor Vollsmose, og foreslås placeret udenfor selve Vollsmose i retning mod Sct. Hans/Rising kvarteret.

Børnehusene vil dermed være attraktive for forældre fra Vollsmose, men også for forældre udenfor Vollsmose.

De nye integrerede børnehuse foreslås at have kapacitet til mindst 100-120 børn hver, da forskningen peger på, at dette er den optimale størrelse. Samtidig vil børnehuse af denne størrelse være nødvendigt for at kunne imødekomme kapaciteten fra Vollsmose og de omkringliggende områder.

By- og Kulturforvaltningen har estimeret, at det tager ca. to år, fra der træffes beslutning om at bygge et børnehus, til det står færdigt. Skal opførelsen i nabohøring, findes der forurening eller arkæologiske fund på grunden, vil det tage op til et år længere.

Forklaring til Tabel 1. Anbefaling D. Nye børnehavepladser udenfor Vollsmose.

Estimeret 45,3 - 50,2 mio. kr. i samlede anlægsudgifter

Med henblik på at opnå en bedre fordeling af børn, og samtidigt skabe plads til flere vuggestuepladser i Vollsmose, skal børnehavebørn fra Vollsmose i overgangsperioden generelt gå i dagtilbud udenfor deres lokalområde.

Flere løsninger i forhold til andre børnehuse vil blive taget i brug. For disse gælder det, at de også er omfattet af reglen om maksimalt 30 pct. børn fra udsatte boligområder.

Børnehuse vil ikke være omfattet af en eventuel dispensation for reglerne, som beskrevet ovenfor, da de ikke er beliggende i Vollsmose, som er området, der forventeligt søges dispensation for.

Løsningerne er som beskrevet nedenfor:

Eksisterende børnehuse/indflytterhuse.

Børn- og Ungeforvaltningen vil undersøge, om der er børnehuse i Odense Kommune, der kan åbne f.eks. 10-20 tomme pladser, som i overgangsperioden kan benyttes af børnehavebørn fra Vollsmose. Med dette tiltag ville børnene fra Vollsmose ankomme med bus til børnehuset for at have deres dagligdag sammen med de øvrige børn i børnehuset. Dette tiltag kræver etablering af et lokalt opsamlingssted i Vollsmose samt udgifter til busser til transport af børnene. Modellen vil fremadrettet blive benævnt "indflytterhuse", da en hel gruppe børn "flytter ind" i et eksisterende børnehus.

I denne model skal der være opmærksomhed på, at indflytterbørnehusene også er underlagt reglen om maksimalt 30 pct. børn fra et udsat boligområde.

I forhold til det økonomiske aspekt, så skal der anvendes ressourcer på busdrift og på indretning af opsamlingssteder i Vollsmose.

Børnene opholder sig på opsamlingsstederne fra de afleveres om morgenen til de køres med bussen til det børnehus, hvor de tilbringer dagen, og igen om eftermiddagen når bussen er kørt retur og børnene venter på at blive hentet af deres forældre. Opsamlingsstedernes indretning skal derfor modsvare kravene til et almindeligt dagtilbud i forhold til bygningsreglementet.

Udflytterhuse/skovbørnehaver.

2 nye børnehaver kan placeres i udkanten af byen nær en skov, men de kan også placeres inde i byen. I denne sag betegnes de "udflytterhuse/skovbørnehaver".

De er kendetegnet ved, at alle børn transporteres dertil med busser om morgenen. Derfor skal der, som det også er tilfældet for indflytterhusene, etableres bustransport, samt opsamlingssteder i børnenes lokalområder. Opsamlingssteder kan være lokaler i børnehuse, hvor børnene kan være morgen og eftermiddag, men det kan også være ombyggede SFO- eller klasselokaler.

Med henblik på at skabe en bedre fordeling af børn, vil udflytterhuse/skovbørnehaver samle børn fra Vollsmose med børn fra andre bydele. Et udflytterhus kan f.eks. samle børn fra to børnehuse i Vollsmose og tre børnehuse fra andre bydele. Ud over at sikre en blandet fordeling af børn i udflytterhuset, vil det frigive børnehaveplasser i andre bydele, som børn fra Vollsmose kan anvise til i indflytterhus-modellen.

Der er behov for at oprette flere udflytterhuse for at kunne imødekomme lovgivningens krav om maksimalt 30 pct. nyoptagne børn fra udsatte boligområder. Et udflytterhus har typisk en kapacitet på omkring 60 børn, og vil i så fald vil kunne optage ca. 18 børn fra Vollsmose eller et andet udsat boligområde.

Der vil i dette forslag, som i forslaget om indflytterhuse, skulle afsættes midler til busdrift. Derudover skal der findes midler til opkvalificeringen af personalet i forhold til kørekort og øvrige afledte personaleomkostninger (såsom tillæg).

Det er ikke et lovkrav, at kommunen sørger for at køre børnene i bus i forbindelse med indflytter- og udflytterhuse.

Det er Børn- og Ungeforvaltningens vurdering, at bustransport af børnene vil være nødvendigt for at sikre, at børnene fra de udsatte boligområder rent faktisk kommer i dagtilbud hver dag.

Derudover har der tidligere været skovbørnehaver i Odense Kommune, hvor bustransport var en del af tilbuddet.

Det er vurderingen, at hvis forældre skal finde tilbud om en dagtilbudsplads langt fra eget nærmiljø attraktivt, så er det afgørende, at forældrene ikke selv skal transportere børnene. Eksempelvis stilles der bustransport til rådighed for de børn i Odense Kommune, der går i udflytterbørnehaven Elverhaven.

Fase 2. 2023 - 2026

I Fase 2 er fokus på, at udviklingen fra Fase 1 fortsættes, og at der stadig tiltrækkes børn fra det øvrige Odense til dagtilbud i og omkring Vollsmose.

I Fase 2 er der behov for at etablere 60 vuggestuepladser og 64 børnehavepladser.

I Tabel 2 er de overordnede punkter fra institutionsstrukturens Fase 2 indsat. De enkelte elementer er nærmere beskrevet under tabellen.

Tabel 2.

	Fase 2: 2023 - 2026
Anbefalinger	E. Etablering af et nyt børnehus i Vollsmose
Estimerede anlægsudgifter (bygninger og grunde)	Samlet 34,5 - 35,7 mio. kr.
- Heraf udgifter til grunde	1,2 - 2,4 mio. kr.
Estimeret øget afledt drift	Samlet 11 mio. kr.
Estimeret øget løbende drift	Samlet 18,1 mio. kr.
Mulig finansiering	- Udestår

Forklaring til Tabel 2. Anbefaling E. Etablering af et nyt børnehus i eller omkring Vollsmose.

Estimeret 33,7 - 34,9 mio. kr. i samlede anlægsudgifter

Der etableres og ibrugtages et nyt børnehus i Vollsmose med en kapacitet på 100-120 børn. Børnehuset foreslås placeret i selve Vollsmose.

Børnehuset vil dermed være en del af den transformation i Vollsmose, der skal sikre, at området bliver attraktivt for en bredere kreds af beboere. Her spiller attraktive velfærdstilbud, såsom dagtilbud, en væsentlig rolle.

Dette medfører, at tre til fire eksisterende børnehuse i Vollsmose kan lukkes.

Der vil være tale om børnehuse, det vil være svært at tiltrække børn fra andre dele af byen til.

Fase 3. 2027 - 2030

I Fase 3 er der fokus på, at Vollsmoses dagtilbud, i takt med at beboersammensætningen er ændret, får karakter af dagtilbud lig de øvrige i Odense.

I Fase 3 er der umiddelbart ikke behov for at etablere vuggestue- eller børnehavepladser, da behovet for nye pladser forventes at kunne etableres ved ansættelse af dagplejere i Vollsmose.

I Tabel 3 er de overordnede punkter fra institutionsstrukturens Fase 3 indsat. De enkelte elementer er nærmere beskrevet under tabellen.

Tabel 3.

	Fase 3: 2027 - 2030
Anbefalinger	F. Rekruttering af dagplejere i Vollsmose
Estimerede anlægsudgifter (bygninger og grunde)	Ingen anlægsudgifter
Estimeret øget afledt drift	Samlet 6,1 mio. kr.
Estimeret øget løbende drift	Samlet 14,8 mio. kr.
Mulig finansiering	- Udestår

Forklaring til Tabel 3. anbefaling F. Rekruttering af dagplejere i Vollsmose.

Ingen anlægsudgifter forbundet med forslaget.

I takt med at beboersammensætningen og bygningsmassen ændrer sig, forventes det muligt at rekruttere dagplejere i Vollsmose på samme vis som i resten af byen.

Afhængigt af transformationen af Vollsmose, i forhold til den fysiske del og beboersammensætningen, vil der eventuelt på et tidligere tidspunkt blive påbegyndt rekrutteringen af dagplejere i og omkring Vollsmose.

Dagplejen er naturligvis fortsat et tilbud i øvrige områder af byen. Herunder også i de områder der grænser op til Vollsmose. Der arbejdes desuden på, hvordan man generelt bliver bedre til at rekruttere og fastholde dagplejere.

Derudover er der generelt i Odense en konkret proces i gang i forhold til at rekruttere dagpleje bredt i byen.

Økonomi

Anlægsudgifter

De samlede estimerede anlægsudgifter fremgår af nedenstående tabel.

Fase	Estimerede anlægsudgifter samlet	Heraf udgifter til grunde
Fase 1: 2020 - 2022	135 - 149 mio. kr.	14,3 - 28,6 mio. kr.
Fase 2: 2023 - 2026	34,5 - 35,7 mio. kr.	1,2 - 2,4 mio. kr.
Fase 3: 2027 - 2030	0 mio. kr.	0 mio. kr.
I alt	169,5 - 184,7 mio. kr.	15,5 - 31 mio. kr.

Øgede afledte driftsomkostninger og øgede løbende driftsomkostninger

Ud over ovenstående estimerede anlægsudgifter vil der også være en række øgede afledte driftsomkostninger samt øgede løbende driftsomkostninger.

På grund af op- og nedrunding af tallene kan summen variere marginalt fra resultatet af de enkelte tal sammenlagt. Afhængigt af den endelige plan for nedrivning af bygninger i Vollsmose, kan udgifter til såvel anlæg som drift ændre sig hen over faserne.

Fase 1	2020	2021	2022	I alt
Estimeret øget afledt drift	0,2 mio. kr.	0,3 mio. kr.	2,7 mio. kr.	3,3 mio. kr.
Estimeret øget løbende drift	7,4 mio. kr.	8,8 mio. kr.	9,1 mio. kr.	25,3 mio. kr.
I alt Fase 1 øget drift	7,6 mio. kr.	9,1 mio. kr.	11,8 mio. kr.	28,6 mio. kr.

Fase 2	2023	2024	2025	2026	I alt
Estimeret øget afledt drift	2,7 mio. kr.	2,7 mio. kr.	2,8 mio. kr.	2,8 mio. kr.	11 mio. kr.
Estimeret øget løbende drift	4 mio. kr.	4 mio. kr.	3,9 mio. kr.	6,2 mio. kr.	18,1 mio. kr.
I alt Fase 2 øget drift	6,7 mio. kr.	6,7 mio. kr.	6,7 mio. kr.	9 mio. kr.	29,1 mio. kr.

Fase 3	2027	2028	2029	2030	I alt
Estimeret øget afledt drift	2,8 mio. kr.	1 mio. kr.	1,1 mio. kr.	1,1 mio. kr.	6,1 mio. kr.
Estimeret øget løbende drift	4 mio. kr.	3,5 mio. kr.	3,6 mio. kr.	3,6 mio. kr.	14,8 mio. kr.

I alt Fase 3 øget drift	6,8 mio. kr.	4,6 mio. kr.	4,7 mio. kr.	4,7 mio. kr.	20,8 mio. kr.
-------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	------------------

Udgifterne til øget løbende drift består blandt andet af, at der er pladser i de nye børnehuse, der ikke kan fyldes op fra første dag, de åbner. Det forudsættes, at et nyt børnehus fyldes løbende med børn, og at der er personale til stede ca. en måned, inden huset åbner. Der vil ligeledes være behov for en højere personalenormering i den tid, hvor der starter mange nye børn i børnehuset. Herudover vil der være et behov for åbne pladser for at kunne kapacitetsplanlægge således, at der tages højde for, at andelen af børn fra udsatte boligområder ikke må overstige 30 pct.

Derudover består den øgede løbende drift af busdrift, samt at indflytter- og udflytterhuse er dyrere at drive end almene børnehuse. Endelig vil der være flere udgifter til løbende drift, idet der oprettes flere pladser til vuggestue- og børnehavebørn generelt.

De øgede udgifter til afledt drift dækker blandt andet over, at der er flere børnehuse åbne (især i overgange mellem nedlagte og nyåbnede børnehuse) samt finansieringen af estimeret otte opsamlingssteder i forbindelse med udflytterhuse.

Der er til sagen vedlagt et bilag, der i detaljer beskriver anlægs- og driftsomkostninger.

Finansiering af omkostninger

De afledte omkostninger på både anlæg og driftsomkostninger i forbindelse med en ny institutionsstruktur er af et sådant omfang, at det kræver ekstraordinær finansiering.

Udvalget skal med denne sag drøfte finansieringsmuligheder af både anlægsudgifter og driftsudgifter.

Bilag

Beregninger institutionsstruktur

Punkt 6: Obligatoriske læringstilbud

28.06.00-A00-1-19

Resume

Med baggrund i Regeringens strategi "Ét Danmark uden parallelsamfund - Ingen ghettoer i 2030" vedtog Folketinget den 13/12 2018 lovændringer til dagtilbudsloven.

Denne sag orienterer om lovgivningens rammer for den nye regel om "Obligatoriske læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder". Derudover orienteres der om, hvordan reglen vil blive efterlevet i Odense kommune. Lovændringen træder i kraft den 1/7 2019.

Formålet med de obligatoriske læringstilbud er at skabe rammer for en tidlig indsats, der sikrer, at alle børn i udsatte boligområder går i dagtilbud, der styrker børnenes læringsparathed, danske sprog og kendskab til danske traditioner, værdier og normer.

Et obligatorisk læringstilbud er et nyt tilbud til børn i udsatte boligområder, der ikke er optaget i et dagtilbud, når de fylder 1 år. Indskrives barnet i et obligatorisk læringstilbud, er det lovpligtigt, at barnet møder op i dagtilbuddet 25 timer ugentligt. Til pladsen hører også et obligatorisk målrettet forløb for barnets forældre.

Såfremt barnet anvender dagtilbuddet mere eller mindre end de 25 timer, eller hvis forældrene ikke deltager i de målrettede forløb, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at standse det følgende kvartals udbetaling af børneydelsen.

Motivation af forældre til dagtilbud

Børn- og Ungeforvaltningen i Odense arbejder på at motivere forældre i udsatte boligområder, til at indskrive deres børn i ordinære dagtilbud fremfor obligatoriske læringstilbud.

Det er kendt fra forskningen, at særligt børn med lav socioøkonomisk baggrund profiterer af at være i dagtilbud. Et ordinært dagtilbud frem for et obligatorisk læringstilbud har fordel ved, at der kan etableres et mere ligeværdigt og respektfuldt samarbejde mellem forældre og personale, da forældrene selv vælger tilbuddet, og kan benytte det frit indenfor den fulde åbningstid. I det ordinære dagtilbud inkluderes både forældre og børn på lige fod med den øvrige forældre- og børnegruppe.

Børn- og Ungeforvaltningen tilstræber en tydelig, ligeværdig og respektfuld dialog med forældre i udsatte boligområder. For at informere tidligt og opnå den gode dialog, vil sundhedsplejersken motivere forældrene til at vælge et ordinært dagtilbud, allerede når barnet er 6 uger gammelt. Sundhedsplejersken vil vise en film om opstart i dagtilbud og uddele en flyer, der informere familien om deres muligheder. Når barnet er 6 måneder gammelt, vil sundhedsplejersken følge op på, om barnet er opskrevet til et dagtilbud.

Alle forældre til børn i udsatte boligområder, vil modtage et brev i deres e-boks, når deres barn fylder 9 måneder. Brevet vil dels søge at motivere forældrene til at vælge et ordinært dagtilbud, dels informere forældrene om reglerne.

Forældre, der efter modtagelsen af det første brev, ikke indskrives deres barn i et ordinært dagtilbud eller meddeler kommunen, at de ønsker at passe deres barn selv, vil modtage en ny opfordring når barnet fylder 10 måneder.

Såfremt forældrene stadig ikke reagerer, vil de, når barnet fylder 11 måneder, få besked om hvilket obligatoriske læringstilbud barnet er optaget i fra sin 1-års fødselsdag.

Målgrupper for obligatoriske læringstilbud

Der findes tre målgrupper for de obligatoriske læringstilbud jf. § 44 a, stk. 1:

1. Alle børn med bopæl i udsatte boligområder, der ikke er optaget i dagtilbud, når de fylder 1 år.
2. Alle børn med bopæl i udsatte boligområder, der i alderen mellem 1 og 2 år udmeldes af et dagtilbud uden at blive optaget i et andet.
3. Alle børn, der i alderen mellem 1 og 2 år flytter til et udsat boligområde, uden at være optaget i et dagtilbud.

I Odense Kommune findes pr. 1/12 2018 fem udsatte boligområder jf. Transport-, Bygnings- og Boligministeriets årlige liste over udsatte boligområder.

Tabellen herunder viser hvor mange børn i udsatte boligområder, der ikke er indskrevet i et dagtilbud (dvs. dagpleje, vuggestue, børnehave eller privat institution) pr. 31/5 2019.

Der kan være enkelte børn som ikke er indskrevet, fordi de for nyligt er tilflyttet området og i øjeblikket venter på en plads.

Alder	Alder i mdr.	Højstrupvej-kvarteret	Kertemindevej-kvarteret	Korslækkeparken Øst	Solbakken mv.	Vollsmose, reduceret	Total
1-1½	12-17 mdr	1	3	3	7	23	37
1½-2	18-23 mdr	1	2	5	2	13	23
2-2½	24-29 mdr	1	2	2	3	10	18
2½-3	30-35 mdr	2	0	1	0	10	13
Total	12-35 mdr.	5	7	11	12	56	91

Rammer for det obligatoriske læringstilbud

Hverdagen for børn i obligatoriske læringstilbud skal i højest mulige grad ligne hverdagen for børn i ordinære dagtilbud. Derfor vil tilbuddene til forveksling ligne hinanden i børnehøjde. Dog vil pladsen være obligatorisk og kun 25 timer ugentligt i modsætning til de 51 timer, der er den ugentlige åbningstid for en ordinær fuldtidsplads i Odense kommune.

Lovgivningen stiller krav til, at dagtilbuddet skal understøtte barnets sproglige, sociale, personlige og kognitive kompetencer samt demokratiske dannelse. Børn- og Ungeforvaltningen vurderer at denne opgave kan løftes i samtlige kommunale og selvejende vuggestuer over hele byen, blot ved at barnet indgår i hverdagens aktiviteter og rutiner som en naturlig del af det eksisterende børnefællesskab. Der skal således ikke oprettes særlige målrettede forløb for børnene. De obligatoriske læringstilbud kan, teoretisk set, finde sted over hele byen, men forventes primært at blive oprettet i dagtilbud i og omkring byens udsatte boligområder.

Ledelsen i det enkelte dagtilbud har ansvaret for at registrere de timer barnet er i dagtilbuddet. Overholdes timetallet ikke skal det indberettes til dagtilbudsafdelingen i Børn- og ungeforvaltningen, der træffer afgørelse om, hvorvidt udbetalingen af efterfølgende kvartals børneydelse skal standses.

Forældre, der har deres barn opskrevet i et obligatorisk læringstilbud, skal ikke betale takst, men derimod bleer og frokost dvs. madordning eller madpakke.

Et målrettet forløb til forældrene

Når et barn er indskrevet i et obligatorisk læringstilbud, stiller lovgivningen krav om, at begge forældre skal deltage i et målrettet forløb, der inspirerer og vejleder forældrene om, hvordan de kan støtte deres barn i det obligatoriske læringstilbud og understøtte barnets dansksproglige kompetencer, generelle læringsparathed og introducere barnet til danske traditioner, normer og værdier.

Udmeldelse af det obligatoriske læringstilbud

Børn i obligatoriske læringstilbud udmeldes automatisk fra tilbuddet, når de er blevet sprogtestet i 3-årsalderen eller hvis barnet flytter væk fra det udsatte boligområde. I begge tilfælde vil barnet få tilbudt en ordinær plads i det dagtilbud, hvor det obligatoriske læringstilbud har fundet sted.

Hvis det udsatte boligområde ikke længere kategoriseres som et udsat boligområde, vil barnet forblive i det obligatoriske læringstilbud, frem til sprogvurderingen i 3-årsalderen.

Forældre kan til enhver tid udmelde deres barn fra det obligatoriske læringstilbud, ved at indskrive deres barn til en ordinær fuldtidsplads i en kommunal dagpleje, et kommunalt eller selvejende børnehus eller en privat daginstitution.

Forældrene kan også vælge at forestå indsatsen selv. Ønsker de det, skal de meddele kommunen, at barnet vil blive passet hjemme. Det er et krav, at det er forældrene selv, der passer barnet og at deres indsats indholdsmæssigt står mål med det obligatoriske læringstilbud. Derudover skal begge forældre tale dansk svarende til en bestået 9. klasses eksamen. Kommunen fører tilsyn med ordningen.

Fra den 1/7 2019 vil det ikke længere være muligt at modtage tilskud til pasning af egne børn eller til en privat pasningsordning til børn med bopæl i udsatte boligområder.

Punkt 7: Tilsyn på dagtilbudsområdet

28.00.00-K09-1-18

Resume

Punktet blev udsat til næste udvalgs møde.

På baggrund af TV2 dokumentaren "Daginstitutioner bag facaden", om tilsynspraksis i København Kommunes daginstitutioner, ønsker børn- og ungeudvalgsmedlem Pernille Bendixen en orientering om, hvordan der udføres tilsyn i Odense Kommune.

I orienteringen beskrives både tilsynet i de kommunale dagtilbud og i de private daginstitutioner.

Lovgivning

Bestemmelserne om tilsyn er fastsat i dagtilbudsloven:

§ 5. Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med indholdet af tilbuddene efter dagtilbudsloven og den måde, hvorpå opgaverne udføres, herunder at de mål og rammer og eventuelle prioriterede indsatser fastsat efter § 3 a efterleves.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre rammerne for tilsynet.

(Gældende lovbekendtgørelse nr. 176 af 25/02/2019)

§ 3a foreskriver, at: kommunalbestyrelsen har ansvar for dagtilbuddene, herunder fastsættelse af rammer og retningslinjer, politisk drøftelse af udvikling af området samt yde særlig støtte til børn, der har behov herfor.

Dagtilbudsloven beskriver ikke, hvordan, hvor ofte eller af hvem, der skal føre tilsyn. Dog er lovbestemmelserne foldet ud på en række punkter i den seneste ministerielle vejledning til lovgivningen: Vejledning om dagtilbud m.v., 2015.

Samlet set giver lovgrundlaget den enkelte kommune udstrakt frihed til selv at fastlægge, hvordan det pædagogiske tilsyn udføres.

Formål og udførelse

Jf. vejledningen skal kommunerne føre tilsyn med, om dagtilbuddene lever op til dagtilbudsloven, herunder formålsbestemmelserne om at sikre trivsel, udvikling, læring og dannelse, samt om de efterlever de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat.

Derudover står der i vejledningen, at:

- Tilsynet både skal se på indholdet i dagtilbuddene, og på hvordan opgaverne udføres.
- Tilsynet skal ses som et led i kommunens forpligtelse til at sikre og udvikle kvaliteten i dagtilbuddene generelt, men også som led i udvikling af det enkelte dagtilbud.

- Tilsynet kan lægge vægt på brugerindflydelse og på brugernes vurdering af den service, de modtager. Inddragelse af brugere kan f.eks. ske ved dialogmøde eller brugertilfredshedsundersøgelse.
- Løsning af tilsynsopgaven forudsætter, at den udførende tilsynsmyndighed er opsøgende i forhold til eventuelle problemer.
- Den udførende tilsynsmyndighed skal løbende være i forbindelse med dagtilbuddet, for at det kan konstateres, om de krav, der stilles, er opfyldte.

Tilsyn i kommunal dagpleje, kommunale og selvejende børnehuse i Odense Kommune

I Odense Kommune er opgaven med tilsyn uddelegeret til Børn- og Ungeforvaltningens dagtilbudsafdeling.

Det samlede tilsyn består af følgende elementer:

1. Det løbende tilsyn
2. Sammen om kvalitet - Systematisk kvalitetsudvikling i Børn- og Ungeforvaltningen
3. Tilsynsdialogmøde

1. Det løbende tilsyn

Formelt er det institutionslederen, som fører det løbende tilsyn med kommunale og selvejende børnehuse, idet vejledningen til dagtilbudsloven beskriver, at:

Ledelsen skal under ansvar for kommunalbestyrelsen, som fører tilsyn med dagtilbuddene i kommunen, sikre, at den daglige pædagogiske og administrative ledelse af dagtilbuddene opfylder de rammer med videre, der er fastsat fra centralt og lokalt niveau.

(Vejledning om dagtilbud m.v., 2015)

Derudover er der mange andre fagprofessionelle, som jævnligt kommer i børnehuse. Det kan være læringsmiljøpædagoger, som har en særlig opgave med at se på og kvalificere børnehuses læringsmiljø på tværs af byen. Eller det kan være medarbejdere fra Sundheds- og Forebyggelsesafdelingen som fx tale-sprogkonsulenter, fysioterapeuter eller småbørnspsykologerne. De vil altid reagere, hvis de oplever, at der sker noget uhensigtsmæssigt i et børnehus.

I dagplejen og legestuerne er det dagplejepædagogerne og dagplejelederne, der løbende fører tilsyn.

2. Sammen om kvalitet - Systematisk kvalitetsudvikling i Børn- og Ungeforvaltningen

Børn- og Ungeforvaltningen igangsatte i 2014 et fælles, systematisk arbejde med udvikling af kvalitet gennem modellen Sammen om Kvalitet.

Modellen giver ledere og medarbejdere et fælles udgangspunkt for et kontinuerligt fokus på at levere tilbud og aktiviteter af høj kvalitet til børn og forældre. Modellen er ligeledes et ledelsesredskab og dialogværktøj, der skal give anledning til drøftelser om tilrettelæggelsen af arbejdet i praksis.

Kvaliteten af tilbuddene vurderes og belyses med flere tilgange.

Læringsmiljøvurdering

Læringsmiljøvurderingen er et væsentligt element i Sammen om kvalitet. Forskning viser, at et godt læringsmiljø i vuggestuer, børnehaver og dagpleje er et miljø, som fremmer børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Et godt læringsmiljø har ikke alene betydning for børnenes tid i dagtilbuddet, men har også stor betydning for, hvor godt børnene klarer sig senere i livet.

Hvert andet år i lige år belyser læringsmiljøvurderingen kvaliteten i det enkelte dagtilbud ved at spørge forældre, de 4½-5-årige børn og alle medarbejdere, hvordan de vurderer kvaliteten af dagtilbuddet.

Læringsmiljøvurderingen på dagtilbudsområdet går tæt på praksis og undersøger seks temaer identificeret i forskning, som skaber kvalitet for børnene:

- Omsorg og trivsel
- Inkluderende fællesskaber
- Forældresamarbejde
- Fysisk indretning og anvendelse
- Læring og udvikling
- Kvalifikationer og samarbejde

Dataindsamlingen foregår ved hjælp af elektroniske spørgeskemaer, hvor alle spørgsmål går på den reelt oplevede praksis, altså hvad der reelt sker, kan ses og høres.

Læringsmiljøobservationer

Som en del af læringsmiljøvurderingen gennemføres observationer i alle børnehuse og udvalgte dagplejelegestuer én dag. Observationerne foretages af teams på to personer. Teamet består af en daglig pædagogisk leder fra et andet institutionsområde, og enten en institutionsleder, ligeledes fra et andet institutionsområde, en læringsmiljøpædagog eller en konsulent fra forvaltningen.

I dagplejen består teamet af en dagplejepædagog fra et andet dagplejeområde og enten en leder, ligeledes fra et andet dagplejeområde, en læringsmiljøpædagog eller en konsulent fra forvaltningen.

Observatørerne har således ikke daglig kontakt med, eller ledelsesansvar for, observationsstedet.

Hvert andet år i ulige år gennemføres observationer inden for eget område, hvor observatørteamet består af medarbejdere og ledere fra samme område som observationsstedet, men ikke fra observatørstedet.

Efter observationerne giver observatørerne mundtlig feedback til observationsstedets ledelse. Derefter udfylder de et spørgeskema med spørgsmål vedrørende de seks ovenfor nævnte temaer. Som kvalitative data skriver observatørerne to fortællinger om henholdsvis god praksis, og praksis der kan forbedres.

Læringsmiljørapporter

På baggrund af læringsmiljøvurderingen og læringsmiljøobservationerne genereres læringsmiljørapporter på tre niveauer:

- Samlet for kommunen
- Institution/dagplejeområde
- Børnehus/legestue

Læringsmiljørapporterne er grundlag for refleksion og udarbejdelse af handleplaner på alle niveauer i kommunen:

- Den kommunale læringsmiljørapport anvendes som datagrundlag for den lovpligtige politisk drøftelse om udviklingen på dagtilbudsområdet i Børn- og ungeudvalget hvert andet år.
- Institutions- og dagplejerapporterne samt børnehus- og legerapporterne anvendes til drøftelser i ledelsesteamet, i personalegruppen, forældrerådet, forældrebestyrelsen
- Derudover anvendes rapporter i områdets årlige kvalitetssamtale og tilsynsdialogmøde, hvert andet år.

Kvalitetssamtaler

Der afholdes årligt en kvalitetssamtale med hver institution/dagplejeområde/specialbørnehave. Ved samtalen deltager en chef og en konsulent fra dagtilbudsafdelingen sammen med områdets ledelse.

Formålet med kvalitetssamtalen er at drøfte, hvordan kvaliteten kan øges i pågældende dagtilbudsområde samt at identificere udviklingsområder.

Drøftelsen på mødet er datainformeret med udgangspunkt i bl.a. læringsmiljørapporterne. Med udgangspunkt i de opmærksomheder, der drøftes på mødet udvælges to fokusområder, der skal have en særlig opmærksomhed det kommende år.

Kvalitetsplaner

Med udgangspunkt i de valgte fokusområder udformer dagtilbudsledelsen kvalitetsplaner, der beskriver, hvordan og hvorfor de vil arbejde med fokusområderne det kommende år. Der udformes:

- Én kvalitetsplan for institutionen/dagplejeområdet/specialbørnehaven.
- Én kvalitetsplan, handleplan eller lign. for hvert børnehus eller særlige målgruppe i dagplejen/specialbørnehaven. Disse dokumenter skal beskrive det mere lokale arbejde med de valgte fokusområder. De skal som minimum omfatte mål, tegn på forandring og effekt på børneniveau.

Kvalitetsplanerne indsendes til konsulent i dagtilbudsafdelingen.

Første opfølgningssamtale

Den første opfølgningssamtale har til formål at kvalificere kvalitetsplanerne. På mødet deltager en konsulent fra dagtilbudsafdelingen, dagtilbudslederen og evt. en stedfortræder.

Anden opfølgningssamtale

Ved anden opfølgningssamtale deltager en konsulent fra dagtilbudsafdelingen sammen med hele områdets ledelse. Formålet med dette møde er at gøre status på arbejdet med de valgte fokusområder. Drøftelsen vil tage udgangspunkt i kvalitetsplanerne med en særlig opmærksomhed på, hvilke tegn på effekt der er på forandring i børnegruppen og læringsmiljøet. På mødet drøftes det også, hvilket arbejde der planlægges frem til kommende kvalitetssamtale.

3. Tilsynsdialogmøder

Tilsynsdialogmøder afholdes hvert andet år. Mødet er et tilsyn med og en dialog om kvaliteten i dagtilbuddene. Formålet med tilsynsdialogmødet er at give ledelsen og personalet input til videreudvikling med afsæt i brugerperspektivet dvs. børn og forældre.

Ved møderne deltager en konsulent fra dagtilbudsafdelingen, forældrebestyrelsen inkl. tillidsrepræsentanter, institutions- eller dagplejelederen og evt. en stedfortræder.

Både bestyrelsen og dagtilbudsafdelingen sætter punkter på dagsordenen til mødet. Punkterne kan udspringe af opmærksomheder fra områdets læringsmiljørapport.

Der udarbejdes en tilsynsrapport på baggrund af mødet. Rapporten indeholder væsentlige opmærksomheder fra mødet og anbefalinger eller henstillinger fra dagtilbudsafdelingens konsulent.

Anbefalinger vil typisk gå på forslag til konkrete tiltag eller handlinger, som kan bidrage til det videre kvalitets- og udviklingsarbejde i institutionen eller dagplejeområdet.

Henstillinger vil omhandle forhold, som skal bringes i orden, påbegyndes eller ophøre øjeblikkeligt. Ved henstillinger bliver området fulgt tæt af dagtilbudsafdelingen.

Der er ikke givet henstillinger på dagtilbudsområdet de seneste år.

Det er dagtilbudslederens ansvar at sikre og udvikle kvaliteten på baggrund af tilsynsdialogmødet og eventuelle anbefalinger og henstilling.

Tilsyn i private daginstitutioner i Odense Kommune

Der foretages mindst et årligt tilsyn hos samtlige private daginstitutioner. Tilsynet føres af en konsulent fra dagtilbudsafdelingen og indbefatter inspektion af de fysiske rammer og møde med ledelsen og repræsentanter fra bestyrelsen. Tilsynet tager udgangspunkt i dagtilbudsloven og målsætninger og strategier vedtaget i Odense Kommune, herunder Børn- og Ungepolitikken.

Herudover foretager dagtilbudsafdelingen uanmeldte tilsyn efter behov.

På baggrund af tilsynet udarbejder konsulenten en tilsynsrapport. Rapporten kan indeholde anbefalinger og råd til udvikling af praksis, eller henstillinger om forhold, som skal bringes i orden, påbegyndes eller ophøre øjeblikkeligt. Ved henstillinger skal bestyrelsen inden for en måned fremsende en plan for, hvordan institutionen får rettet op på de forhold, som har udløst en henstilling.

Punkt 8: Kapacitetsplanlægning på dagtilbudsområdet

28.00.00-A00-7-19

Resume

Punktet blev udsat til næste udvalgs møde.

På Børn- og Ungeudvalgsmødet den 7/5 2019 efterspurgte udvalget en gennemgang af processen for arbejdet med kapacitetsplanlægning på dagtilbudsområdet. I det følgende beskrives principperne for den årlige kapacitetsplanlægning og -tilpasning samt kapacitetsstatus for Odense Kommunes dagtilbud frem mod hhv. 2022 og 2028.

Børn- og Ungeforvaltningen arbejder hvert forår med kapacitetsplanlægning på dagtilbudsområdet. En kapacitetsplan udarbejdes med udgangspunkt i følgende:

- Befolkningsprognosen, der årligt udarbejdes af Borgmesterforvaltningen i samarbejde med COWI.
- Den forventede efterspørgsel på kommunale dagtilbud
- Den nuværende kapacitet (antal pladser) i de kommunale dagtilbud fordelt på anvisningsdistrikter.

Kapacitetsplanen danner udgangspunkt for en kapacitetstilpasningsproces i samarbejde med bl.a. Pladsanvisningen, daginstitutionslederne og dagplejelederne. I denne proces afgøres det, i hvilke anvisningsdistrikter det er nødvendigt at etablere nye pladser, og i hvilke anvisningsdistrikter man må nedlægge pladser.

Da der er knyttet økonomi op på hver enkelt plads, er det overordnede formål med processen at kunne tilbyde så mange forældre som muligt en plads i det anvisningsdistrikt, de er bosiddende i - samtidig med at man så vidt muligt undgår ubesatte pladser.

Kapacitetsplanen frem mod 2022 viser, at der i Odense Kommune som helhed ikke mangler pladser, men at pladserne i flere tilfælde ikke befinder sig i de anvisningsdistrikter, hvor efterspørgslen er størst. Frem mod 2028 ses dog et underskud af pladser i næsten alle Odense Kommunes anvisningsdistrikter.

1 Kapacitetsplanlægning

Hvert år i perioden februar-maj arbejdes der med kapacitetsplanlægning for de kommende år på dagtilbudsområdet.

Kapacitetsplanlægningen har to overordnede formål.

- Det kortsigtede formål er at skabe overblik over, hvor mange børn der skal planlægges for i den centrale budgettering og i det enkelte børnehus samt undersøge, hvorvidt det er nødvendigt at reetablere/nedlægge pladser i de enkelte børnehuse i det kommende år.
- Det mellem- til langsigtede formål er at klarlægge behovet for mere kapacitet i forhold til nye børnehuse, under hensyntagen til mulighederne for reetablering af pladser i eksisterende børnehuse og nyansættelser i Dagplejen.

Det mellemlange fokus går altid tre år frem i tiden og strækker sig således i år frem til 2022. Denne tidshorisont er valgt, da det korresponderer med den tid det tager fra kapacitetsplanlægningen påbegyndes til der eventuelt kan stå et nybygget børnehus klart, hvis analysen viser, der er behov for dette. Det lange fokus går ni år frem i tiden og strækker sig således i år frem til 2028. Inden forvaltningen eventuelt anbefaler anlæg af nye børnehuse, tages der således hensyn til det forventede behov på både det mellemlange og det lange sigt.

Dagtilbudsområdet i Odense Kommune står overfor en række udfordringer i de kommende år, som alle har betydning for kapaciteten på dagtilbudsområdet. Det handler om følgende:

- Indførelsen af obligatoriske læringstilbud, der træder i kraft pr. 1/7 2019. Denne lovgivning vil sandsynligvis betyde en øget efterspørgsel på småbørnspladser i umiddelbar nærhed af byens udsatte boligområder.
- Indførelsen af 30/70 %-reglen, der træder i kraft pr. 1/1 2020. Denne lovgivning fastsætter, at kun 30 % af en nyoptaget årgang i et børnehus må være bosiddende i et udsat boligområde.
- Endelig udgør Den Sidste Vollsroseplan en usikkerhed i planlægningen af fremtidens dagtilbud i Odense Kommune, da konsekvenserne af planens effektivering fortsat er uvisse.

I forbindelse med overstående udfordringer vil der blive udarbejdet særskilte beskrivelser og planer.

I planlægningen beregnes det forventede antal kommunale småbørnspladser og børnehavpladser på baggrund af kommunens befolkningsprognose, som Borgmesterforvaltningen udarbejder i samarbejde med COWI, og en forventet efterspørgsel på kommunale pladser fordelt på områder. Sideløbende tages der også højde for, hvor mange børn, der forventes at benytte et privat pasningstilbud.

I kapacitetsplanlægningen tages der både udgangspunkt i en optimering af de økonomiske ressourcer og forældrenes fremtrædende ønske om at kunne benytte et dagtilbud beliggende tæt på familiens bopæl. I Odense Kommune anvises pladser ud fra 11 politisk vedtagne anvisningsdistrikter, som hver består af 2-5 skoledistrikter. Planlægningsgrundlaget er derfor opgjort i områder bestående af både skoledistrikter og anvisningsdistrikter.

Denne anvisningspraksis anvendes for at skabe mulighed for, at børnene kan tilbydes pladser i deres nærmiljøer. Samtidig tages der udgangspunkt i et fremtrædende ønske fra forældre om at kunne få et pasningstilbud så tæt ved bopælen som muligt.

Forvaltningen og de decentrale børneinstitutionsledere og dagplejeledere følger løbende op på planlægningsgrundlaget i løbet af året. Dette er en forudsætning for at kunne tilpasse antallet af pladser i børnehuse og dagpleje til den faktiske efterspørgsel i det pågældende år, herunder tilpasning af personaleressourcer.

1.1 Befolkningsprognose

Kapacitetsplanlægningen for dagtilbud er baseret på Odense Kommunes befolkningsprognose, der hvert forår udarbejdes af Borgmesterforvaltningen i samarbejde med COWI. I sagens natur er prognosens tal behæftet med usikkerhed, og dens evne til at forudsige udviklingen præcist har varieret gennem årene. På dagtilbudsområdet anvendes prognosen for de 0-

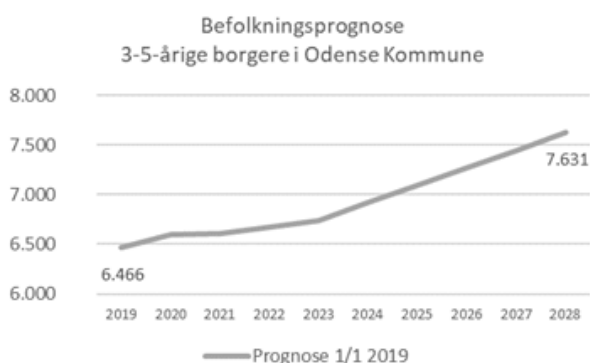
5-årige børn, som opdeles yderligere i småbørn i alderen 0-2 år (0 år til og med 2 år og 9 måneder) og børnehalebørn i alderen 3-5 år (2 år og 10 måneder til og med 5 år). Den anvendte prognose er udarbejdet med data trukket pr. 1/1 2019.

Nedenstående figurer viser, at der med prognosen forventes 424 flere børn i alderen 0-2 år og 209 flere børn i alderen 3-5 år frem mod 2022. Samlet set en stigning på 633 børn i perioden 2019-2022.

Herefter forventes en yderligere stigning på 980 børn i alderen 0-2 år og 956 børn i alderen 3-5 år frem mod 2028. Samlet set en stigning på 1.936 børn i perioden 2022-2028.

Figur 1: Befolkningsprognose for 0-2-årige børn

Figur 2: Befolkningsprognose for 3-5-årige børn

1.2 Kapacitetsplan

Kapacitetsplanlægningen tager udgangspunkt i en kapacitetsplan, der opsummerer udbud af og efterspørgsel på pladser i kommunale dagtilbud inden for en given årrække. I udarbejdelsen af kapacitetsplanen kombineres befolkningsprognosen med en forventet efterspørgsel på kommunale dagtilbud i Odense Kommunes 11 anvisningsdistrikter.

Det enkelte børnehus tildeles budget og ansætter personale ud fra den forventede pladsefterspørgsel i pågældende hus. Der er derfor særligt på den korte bane en opgave i at justere pladserne (dvs. lukke eller reetablere) i børnehuse, så

pladserne inden for det enkelte anvisningsdistrikt svarer til det forventede børnetal. Til dette formål viser kapacitetsplanen den nuværende kapacitet, dvs. antallet af pladser i det enkelte anvisningsdistrikt.

Foruden den nuværende kapacitet sammenlignes den forventede efterspørgsel desuden med børnehusenes såkaldte makskapacitet. Makskapaciteten defineres som det maksimale antal pladser, der kan oprettes i et børnehus. Da børnetallet og dermed efterspørgslen svinger over tid i de forskellige bydele, justeres antallet af tilgængelige pladser i de enkelte børnehuse ifm. den kortsigtede kapacitetsplanlægning, der omtales i afsnit 1 ovenfor.

Begrebet makskapacitet er udelukkende relevant for børnehavepladser, da vuggestuepladserne som udgangspunkt er fuldt udnyttede. Da de fysiske rammer i børnehuse løbende ændrer sig, er den forventede makskapacitet behæftet med en vis usikkerhed. Det vil forventeligt være muligt at ombygge en del af den overskydende børnehavekapacitet til vuggestuepladser. Da vuggestuepladser er mere pladskrævende samt skal leve op til en række særlige krav kan pladserne dog ikke overføres 1:1, ligesom der vil være omkostninger forbundet med konverteringen af en pladstype til en anden.

Når man sammenligner den forventede efterspørgsel med henholdsvis det aktuelle pladsudbud og det maksimale pladsudbud, er det muligt at vurdere, hvorvidt der forventes et over- eller underskud af pladser fremadrettet i det enkelte distrikt - og om et eventuelt underskud kan håndteres inden for makskapaciteten eller om der er behov for andre løsninger, herunder anlæg.

Kapacitetsplanen kvalificeres med data om bl.a. mulighed for lokal rekruttering i Dagplejen, mulighed for at genåbne pladser i eksisterende børnehuse, antallet af børn på ventelister samt antallet af børn, der forventes at begynde i skole til det nye skoleår.

Pendlingsmønstre udgør desuden en central faktor i arbejdet med kapacitetsplanen. Det er den generelle erfaring, at forældre som udgangspunkt ønsker deres børn passet tæt på deres bopæl. Nogle anvisningsdistrikter er dog særligt efterspurgte - også af forældre, der ikke er bosat i dem. Dette er særligt distrikter, der er centralt beliggende og, som har mange grænseflade til andre distrikter. I kapacitetstilpasningen tages der således både hensyn til forældrenes bopæl og pendlingspræferencer.

1.3 Kapacitetstilpasning

Når den forventede efterspørgsel for kommunale pladser er fastlagt i kapacitetsplanen, foretages en kapacitetstilpasning af det nuværende antal pladser efter behovet i børnenes nærmiljøer. Det betyder, at nye pladser etableres i områder, hvor der er "underforsyning" af pladser, og at nuværende pladser nedlægges i områder, hvor der er "overforsyning" af pladser.

For at sikre, at det beregnede planlægningsgrundlag matcher de indmeldte børn i børneinstitutionerne og Dagplejen, foretages vurderingen af kapacitetstilpasninger i et samarbejde med Pladsanvisningen, som har et indgående kendskab til både nuværende indmeldte børn og de kommende børn, som er på ventelister, men endnu ikke er tildelt en plads.

Kapacitetstilpasninger foretages ligeledes i et tæt samarbejde med de decentrale børneinstitutionsledere og dagplejeledere, hvilket gør det muligt at imødekomme lokale hensyn.

Ved et stigende behov for kommunale pladser tages der ved kapacitetstilpasningen stilling til, hvor det er muligt løbende at rekruttere dagplejere, samt hvor det er muligt at reetablere pladser i eksisterende børnehuse.

Rekrutteringen af dagplejere vurderes løbende, hvilket betyder, at der først ansættes nye dagplejere, når der er behov for nye pladser i bestemte områder. Antallet af pladser i Dagplejen reduceres ligeledes løbende, når behovet for pladser ikke længere kan konstateres i bestemte områder.

Mulighederne for reetablering af børnehavepladser i eksisterende børnehuse vurderes både inden for det pågældende skoledistrikt og i de omkringliggende skoledistrikter. Herved tages der stilling til kapaciteten i forskellige dele af kommunen.

Endelig kan stigende børnetal nødvendiggøre etableringen af nye børnehave- og vuggestuepladser. Dette kan ske ved udbygning af eksisterende børnehuse, ombygning af børnehuse, så disse kan modtage vuggestuebørn eller etablering af helt nye børnehuse, hvor behovet for pladser er særligt stort.

1.4 Tilpasning af budgetmodeller

Budgetfordelingen til Odense Kommunes dagtilbud er baseret på det forventede antal børn, der optages i disse i det kommende år. Når den samlede forventede efterspørgsel kendes, opdateres denne således i budgetmodellernes for hhv. Dagplejen og institutionerne.

Børn- og Ungeforvaltningens samlede budget bliver i dag ikke reguleret på baggrund af ændringer i børnetallet. En stigning i børnetal vil således betyde færre ressourcer pr. barn til pasning, uanset om disse børn indgår i den kommunale budgettildeling eller passes privat og dermed tæller i det afledte tilskud til privatinstitutioner.

2 Kapacitetsbehov frem mod 2022

Det er som udgangspunkt ambitionen at forældre i Odense Kommune kan få deres børn passet i eget anvisningsdistrikt. I praksis kan denne ambition dog blive udfordret af økonomiske hensyn samt praktiske udfordringer i de enkelte anvisningsdistrikter, eksempelvis mangel på vuggestuepladser eller udfordringer med at ansætte dagplejere i et givent område.

I perioden 2020-2022 er opgaven i høj grad geografisk bestemt. Den primære udfordring i perioden er ikke at finde de nødvendige pladser, men at finde dem i de områder, hvor de efterspørges. Således bliver arbejdet med kapacitetstilpasning en afvejning mellem økonomiske hensyn og det serviceniveau, man ønsker at tilbyde som kommune. Frem mod 2028 ses dog et betragteligt underskud af pladser i næsten alle anvisningsdistrikter.

I 2020 forventes opgaven med kapacitetstilpasning primært løst ved at genoprette pladser i eksisterende børnehuse.

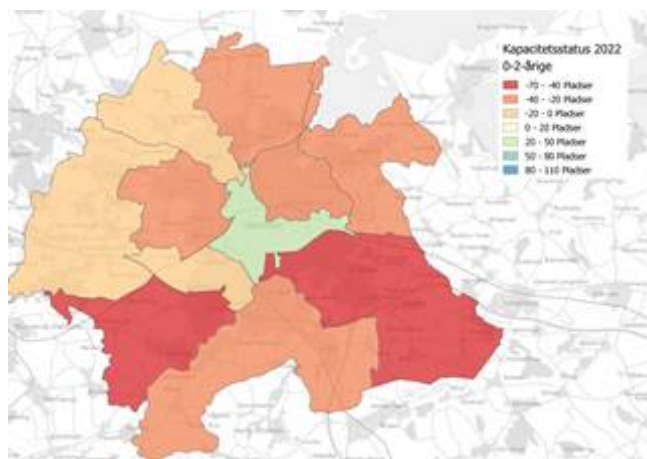
Isoleret set forventes distrikt 2 (centrum) at have i alt ca. 230 overskydende pladser. Det forventede pladsoverskud kan give en vis fleksibilitet ift. at aflaste de mere pressede nabolokationer. Distrikt 2 oplever allerede i dag en del ”ind”-pendling, da forældre bosiddende i mindre centralt placerede distrikter ofte er mere interesserede i at benytte en plads tættere på kommunens centrum end dens periferi. Ifølge befolkningsprognosen vil der dog fra midt-2020’erne ikke længere være pladsoverskud i centrum og beboerne vil også her opleve at efterspørgslen ikke lever op til pladsubuddet.

Flere distrikter (særligt Distrikt 4 - Holluf Pile, Rosengård og Tingkær og Distrikt 5 - Dalum, Hjallesø, Højby og Skt. Klemens) klarer sig i dag kun ved periodisk overbelægning i visse børnehuse, og det samme forventes at gøre sig gældende i 2020.

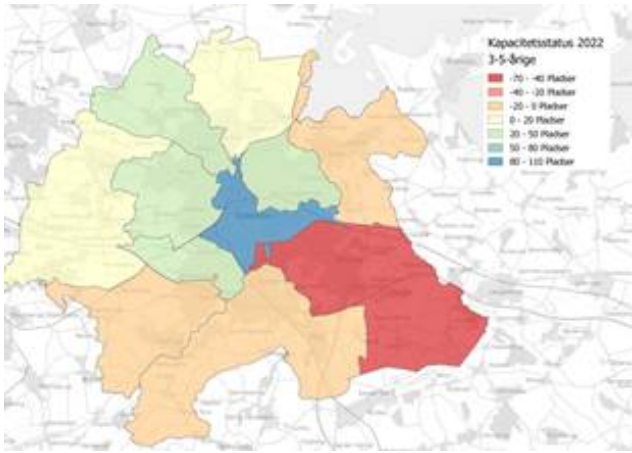
Til trods for overbelægning forventes det, at der kan forekomme vanskeligheder for Pladsanvisningen i forhold til at kunne tilgodese forældrenes ønsker om plads både i 2020 og 2021.

Situationen i 2022 er for nogle anvisningsdistrikter næsten uændret. Mens der i andre distrikter er betragtelige stigninger særligt på småbørnsområdet.

Figur 3 og Figur 4 viser forholdet mellem det forventede antal bosiddende børn og den forventede makskapacitet i de enkelte anvisningsdistrikter fordelt på hhv. dagpleje/vuggestue- og børnehavebørn.

Figur 3: Kapacitetsstatus for 0-2-årige i 2022. Negative værdier udtrykker et underskud af pladser, positive værdier udtrykker et overskud.

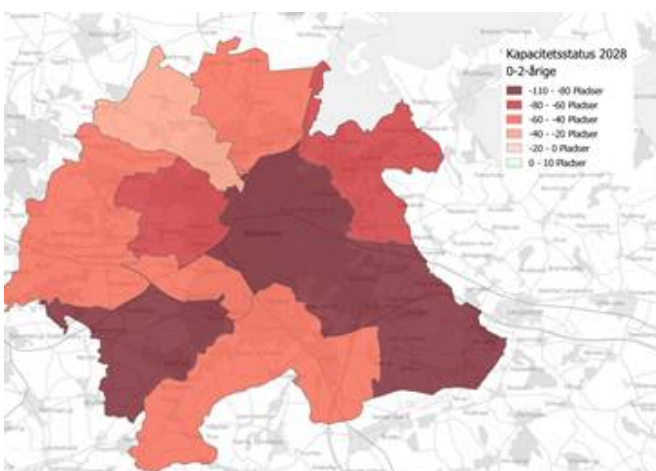
Figur 4: Kapacitetsstatus for 3-5-årige i 2022. Negative værdier udtrykker et underskud af pladser, positive værdier udtrykker et overskud.

Som det fremgår af Figur 3 og Figur 4 er der i 2022 udfordringer særligt i forhold til de 0-2-årige. Disse udfordringer vil et stykke af vejen kunne løses ved ansættelse af dagplejere eller konvertering af børnehavepladser til vuggestuepladser. Sidstnævnte er dog ikke en mulighed i den sydlige og østlige del af Odense Kommune, hvor der også er mangel på børnehavepladser.

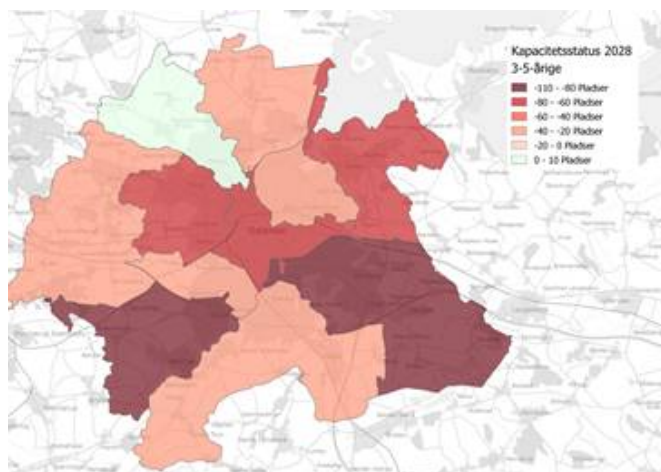
Figur 3 og 4 tager udgangspunkt i det forventede antal børn bosiddende i det enkelte anvisningsdistrikt. Figureerne forholder sig dermed ikke til nuværende eller fremtidige pendlingsmønstre. Centrum har historisk været et populært indpendlingsdistrikt, og det forventes at de overskydende pladser i centrum kan bidrage til aflastning af tilgrænsende distrikter.

3 Behov frem mod 2028

Figur 5 og Figur 6 viser forholdet mellem den nuværende kapacitet og den forventede efterspørgsel i 2028 på kommunale dagtilbud. Figur 5 viser kapacitetsstatus for de 0-2-årige og Figur 6 viser kapacitetsstatus for de 3-5-årige.

Figur 5: Kapacitetsstatus for 0-2-årige i 2028. Negative værdier udtrykker et underskud af pladser, positive værdier udtrykker et overskud

Figur 6: Kapacitetsstatus for 3-5-årige 2028. Negative værdier udtrykker et underskud af pladser, positive værdier udtrykker et overskud.

Som det fremgår af de to kort, forventes der i 2028 at være mangel på småbørnspladser i alle Odenses anvisningsdistrikter, mens der forventes at være mangel på børnehavepladser i alle distrikter med undtagelse af Anvisningsdistrikt 10 (Kroggård, Næsby, Spurvelund). Underskuddet af pladser gør sig for begge børnegrupper i særdeleshed gældende i Distrikt 6 (Rasmus Rask og Højme) og Distrikt 4 (Holluf Pile, Rosengård, Tingkær), mens der desuden er et markant underskud af dagpleje/vuggestuepladser i det centrale Odense (Distrikt 1 og 2). Anvisningsdistrikt 2 (Centrum) skal fremhæves, da dette distrikt har et meget stort overskud af pladser i periodens første år og altså undergår en særligt markant ændring i perioden 2020-2028.

Punkt 9: Den sammenhængende kommunale ungeindsats

17.27.00-A00-1-19

Resume

Med afsæt i den politiske aftale Bedre veje i uddannelse og job (okt. 2017) har kommunen det samlede ansvar for, at unge under 25 år understøttes til at blive parate til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse.

Beskæftigelses- og Socialudvalget og Børn- og Ungeudvalget får hermed status på implementeringen af aftalen og Den sammenhængende kommunale ungeindsats. Udviklingen af ungeindsatsen retter sig blandt andet mod systematisk opfølgning på alle unge, styrket tværgående samarbejde omkring den enkelte unges forløb og etablering af kontaktpersonordning.

Ungeindsatsen arbejder ud fra den nye nationale uddannelsespolitiske målsætning om, at alle unge enten skal have en uddannelse eller et job med følgende mål:

- I 2030 skal mindst 90 % af de 25-årige have gennemført en ungdomsuddannelse.
- I 2030 skal andelen af unge op til 25 år, som ikke har tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet, være halveret.
- Alle unge under 25 år, der hverken er i gang med eller har fuldført mindst en ungdomsuddannelse, har ret til at få en uddannelsesplan og skal gennem en opsøgende og opfølgende indsats tilbydes vejledning om mulighederne for at øge deres formelle kompetencer på kort og på længere sigt.

Den sammenhængende kommunale ungeindsats, skal på den mest effektive måde understøtte den enkelte unge i at realisere sin uddannelsesplan og gå den direkte vej i ordinær ungdomsuddannelse, i FGU eller alternativt i beskæftigelse. Den sammenhængende kommunale ungeindsats har et særligt fokus på at skabe sammenhæng i og koordinere indsatsen for den enkelte unge på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen.

Aftalen indeholder både eksisterende og nye ansvarsområder i den samlede ungeindsats:

- Eksisterende hovedansvarsområder i ungeindsatsen
 - Ungdommens uddannelsesvejlednings eksisterende funktioner og opgaver.
 - Udarbejdelse af uddannelsesplan og uddannelsespålæg - sammen med den unge.
 - Jobcentrenes eksisterende funktioner og opgaver.
- Nye hovedansvarsområder i ungeindsatsen
 - Overgange mellem tilbud – én sammenhængende og koordineret indsats som går den lige vej mod målet om ungdomsuddannelse eller beskæftigelse
 - Opfølgning på unge på vej mod uddannelse eller job, og pligt til at følge unge under 25 år, der ikke er i ungdomsuddannelse eller job.

Kommunen beslutter selv, hvordan den kommunale ungeindsats skal organiseres – organiseringen indberettes til Undervisningsministeriet den 1/8 2019. Se bilag.

Status på arbejdet med Den sammenhængende kommunale ungeindsats i Odense

Ungeindsatsen: Den eksisterende ungeindsats i Odense Kommune er allerede rettet mod målgruppen af unge mellem 15 og 25 år, som ikke har en kompetencegivende uddannelse eller er i beskæftigelse. Organisatorisk set er ungeindsatsen

forankret i henholdsvis Børn- og Ungeforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen. I løbet af 2018 har medarbejdere og ledere fra begge forvaltninger arbejdet med at kortlægge den eksisterende ungeindsats og udstikke linjerne for udvikling af Den sammenhængende kommunale ungeindsats.

'Det nye' i Den sammenhængende kommunale ungeindsats er blandt andet, at kommunen:

- Udfører systematisk opfølgning på og monitorering af alle unges vej mod ungdomsuddannelse eller beskæftigelse.
- Styrker det tværgående, helhedsorienterede og koordinerede samarbejde i indsatsen for den enkelte unge, målrettet ungdomsuddannelse eller job.
- Etablerer en kontaktpersonordning, som ved særlige behov kan koordinere den enkelte unges forløb.
- Nedsætter et nyt tværgående samarbejdsforum mellem chefer fra tre forvaltninger, som fremadrettet vil drøfte større udfordringer i unges forløb.

Vision: De politiske udvalg har i fællesskab (november 2018) udformet en vision for Den sammenhængende kommunale ungeindsats.

Visionen italesætter en fælles tværgående retning for ambitionen på ungeområdet i to niveauer:

- Individniveau: den enkelte unge skal kunne lykkes med at leve et selvstændigt og selvforsørgende liv med uddannelse og beskæftigelse.
- Samfundsniveau: der er brug for alle unge i Odense - alle unge skal med. Unge skal fungere som ansvarlige deltagere i fællesskaber, og alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse.

Rammefortælling: Beskrivelsen af Den sammenhængende kommunale ungeindsats i Odense er nedfældet i en rammefortælling, som sætter ord på ungeindsatsens målsætninger og fokusområder, på de unges perspektiv og på målgrupper, indsatser og tilgange i det tværgående samarbejde.

Følgegruppe: Der bliver nedsat en følgegruppe, som afløser den eksisterende styregruppe og arbejdsgruppe, som vil følge arbejdet med at implementere Den sammenhængende kommunale ungeindsats (2019-2020).

Bilag

KUI Rammefortælling BSU BUU 180619

Punkt 10: Årlig status på tværgående projekter i Sammenhængende Borgerforløb

00.16.02-P20-1-15

Resume

Sammenhængende Borgerforløb har kørt siden 2015 som et udviklingsprojekt på tværs af Ældre- og Handicapudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget og Børn- og Ungeudvalget. Projektet har sit udgangspunkt i en effektanalyse fra 2015 med et vurderet økonomisk potentiale på henholdsvis 10, 40 og 85 mio. kr. i 2017, 2018 samt 2019 og frem. Projektet løber til udgangen af 2019. Fokus i år er derfor på at få projektets resultater ud til flere borgere gennem vellykket implementering i driften.

Sammenhængende Borgerforløb består af en række delprojekter, som skal opnå følgende:

- At borgerne oplever større sammenhæng på tværs af kommunen
- At medarbejderne oplever større sammenhæng på tværs af kommunen
- Større effekt af de kommunale indsatser og ydelser
- Omkostningsreduktioner på servicerammen i Ældre- og Handicapforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen

Det sker gennem en udvikling af koordinerede og helhedsorienterede indsatser med borgeren i centrum for borgere med komplekse sagsforløb og mange indsatser.

Jf. byrådet beslutning den 8/5 2019 er kadencen for afrapportering på de tværgående projekter i Sammenhængende Borgerforløb ændret. Det betyder, at der afrapporteres én gang årligt i juni i en fællessag til Børn- og Ungeudvalget, Ældre- og Handicapudvalget samt Beskæftigelses- og Socialudvalget i forbindelse med udvalgenes budgetbidrag. Denne sag er derfor sidste afrapportering til udvalgene i projektperioden.

Status på den oplevede forbedrede sammenhæng

Overordnet set sikrer Sammenhængende Borgerforløb en oplevelse af større sammenhæng. I de projekter hvor vi har udarbejdet kvalitative temperaturmålinger (interviews med borgere og medarbejdere) kan vi se følgende:

1. at medarbejdere på tværs af forvaltningerne i højere grad end tidligere samarbejder om borgerne
2. at samarbejdet om de udsatte borgere opleves som en reel forskel for borgerne.

For medarbejderne har det krævet en ændring af blandt andet kulturen og arbejdsgange, og det er den, vi nu kan se effekten af. Det gode samarbejde har fokus på borgernes behov, handling og empowerment, og det kræver det rette mindset hos medarbejderne (Udsatte Familier). Der ses også klare forbedringer på førtidspensionsområdet, som nu opleves problemfrit, og hvor antallet af klager er faldet markant (Overgang Handicap).

På tværs af delprojekterne har der kørt et IT-spor med fokus på elektroniske individ- og familieplaner samt nemmere adgang til og styring af samtykker via en samtykkekomponent udviklet i projektet. Samtykkekomponenten er klar til test, og allerede nu viser det et stort potentiale for borgere i Odense Kommune såvel som i andre kommuner.

Af nye projekter er vi inden for det specialiserede socialområde påbegyndt arbejdet med at skabe bedre sammenhæng for borgerne ved at etablere et nyt snit mellem Ældre- og Handicapforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen.

Fremover bliver det borgerens arbejdsevne, som bliver bestemmende for forvaltningernes myndighedsansvar (Nyt Snit). Det nye snit træder efter planen i kraft den 1/1 2020.

For at høste den fulde gevinst i delprojekterne er opgaven nu at omdanne de forskellige løsningsforslag til varige ændringer i driften samt at skalere de bedste løsninger, så de kommer flere borgergrupper til gavn. I arbejdet med sindslidende betyder det fx, at vi udvider fokusgruppen fra aktivitets- og jobparate til også at inkludere borgere i ressourceforløb, og i delprojektet med fokus på udsatte familier inkluderer vi nye målgrupper, som tidligere ikke var med i projektet.

Den oplevede forbedring skabt i Sammenhængende Borgerforløb viser, at der er et stort potentiale i at samudvikle i forvaltningerne. Derfor er det vigtigt, at vi fortsætter det gode arbejde med at blive bedre til at samarbejde, koordinere på tværs og effektivisere de interne arbejdsgange til gavn for borgerne. Behovet bliver kun større fremadrettet. Det skyldes blandt andet den demografiske udfordring med flere børn og ældre borgere og de kommende forandringer med Sundheds- og Sammenhængsreformen. Reformen betyder, at samspillet mellem forvaltningerne skal fungere endnu mere effektivt i morgen end i dag. Med det grundlag og de erfaringer, der er gjort i Sammenhængende Borgerforløb, er Odense Kommune organisatorisk godt rustet til at kunne tackle de fremtidige udfordringer.

Status på provenu og målgruppe

Måltallet for udgifter til borgernes forsørgelsesgrundlag med videre (UO) er for hele 2019 12,9 mio. kr. For 1. kvartal 2019 kan vi se, at der samlet set er opnået et provenu på 2,6 mio. kr. på årsniveau. Det betyder, at vi på provenu alene ikke er i mål. Det lave provenu giver til dels mening i forhold til, at det først er nu, vi skalerer projekterne til flere borgermålgrupper. Ved samme effekt som nu forventes et væsentligt større samlet provenu ved skalering til flere målgrupper.

Måltallet i 2019 er desuden højere end tidligere år grundet manglende provenuopfyldelse i 2018. For 2020 er provenumåltallet igen 8,3 mio. kr.

For målgruppen har man indtil nu på tværs af alle delprojekterne i projektudviklingsfasen samarbejdet om 301 borgere (nettomålgruppen). Potentielt kan der samarbejdes om ca. 1.330 borgere (bruttomålgruppen). Tallene er udtryk for, at der er et væsentligt skaleringspotentiale i projektet. Især for delprojektet Udsatte Familier (det projekt som har det største økonomiske potentiale) forventes en stor effekt, når samarbejdet gælder for alle målgrupper.

Vi er rigtig godt i gang, men fokus er nu at komme ud til endnu flere borgere for at kunne se den fulde effekt. Med en større målgruppe forventes et større UO-provenu og der arbejdes fortsat på at realisere provenu på servicerrammen og på særlige driftsområder. Såfremt det estimerede potentiale ikke kan realiseres, vil eventuelt resterende provenukrav fordeles efter en servicerrammefordelingsnøgle.

For et detaljeret overblik over fremdrift, potentiale, effekt og økonomi i de enkelte delprojekter henvises til bilag 1.

Fra Sammenhængende Borgerforløb til Sammenhængsreform

Fra 2020 og frem vil erfaringer fra projekterne og de tværgående samarbejder indgå i arbejdet med Sammenhængsreformen (jf. principaftale af december 2018 mellem Regeringen og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Alternativet og Socialistisk Folkeparti). Kernen i reformen er en ny og samlet hovedlov, der går på tværs af syv sektorlove på de store velfærdsområder. Social-, beskæftigelses-, uddannelses-, og sundhedsområdet tænkes med reformen bedre sammen.

Formålet med reformen er ifølge regeringen et opgør med den siloopdeling, som medfører frustration for både borgere og medarbejdere. Det resulterer i, at der investeres mange ressourcer med for lille effekt. Sammenhængsreformen forventes politisk behandlet efter sommerferien 2019 med vedtagelse februar 2020 og ikrafttrædelse den 1/7 2020.

Med Sammenhængende Borgerforløb har vi taget et stort skridt i retning af at skabe bedre sammenhæng for borgerne. Arbejdet med Sammenhængsreformen skal derfor ses som det næste naturlige skridt i denne udvikling. Vi vender tilbage til udvalgene med en plan for arbejdet med Sammenhængsreformen, når flere detaljer er kendt.

Effekt

Flere kommer i uddannelse og job

Der forventes en positiv effekt på beskæftigelsen i Udsatte Familier. Det sker blandt andet ved at øge beskæftigelsen for forældre med anbragte børn og forældre, hvis familie gennemgår familiebehandling. Ligeledes er det et mål, at flere borgere med sindslidelse kommer i uddannelse eller job.

Flere borgere er sunde og trives

Projektet forventes at have en positiv effekt på borgernes fysiske og psykiske sundhedstilstand. Det sker blandt andet i projektet vedrørende borgere med sindslidelse, borgere med erhvervet hjerneskade og fysisk funktionsnedsættelse og Nyt Snit.

Børn lærer mere og er mere kompetente

Der forventes en positiv effekt for de børn, der er en del af Udsatte Familier, når der arbejdes helhedsorienteret med hele familiens situation på tværs af familie- og beskæftigelsesområderne.

Flere funktionsdygtige ældre og handicappede

Der forventes en positiv effekt på livskvaliteten for blandt andet borgere, der er en del af overgangsprojektet for unge med handicap. Det sker blandt andet ved at skabe en større sammenhæng i de tilbud, kommunen har for borgeren før og efter, de fylder 18 år.

Bilag

Bilag 1 - afrapportering til politiske udvalg juni 2019 2

Punkt 11: Aktuelle sager

00.01.00-A00-2-19

Resume

Der er ingen punkter under Aktuelle sager.